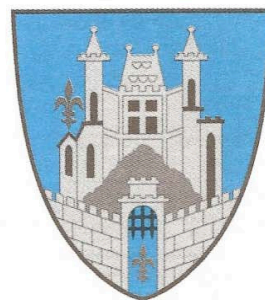

VISEGRÁDI Hírek

VISEGRÁD VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK LAPJA

XXXI. évfolyam 11. szám

2015. november

Áprily-hét 2015.

Túl az évfordulókon, amelyek az elmúlt három évben irányították témaválasztásunkat, az idei évfordulónkon központi témánk az erdő lesz. *Áprily Lajos*, aki szenvedélyesen járta az erdőket, a parajdi és a visegrádi hegyeket, természet szeretetével példaképünk lehet egy oly korban, amelyben a csendes séta, a szelíd megfigyelés már nem tartozik az igazán fontos tevékenységek közé.

Az iskolai év kezdetétől fogva több ízben látogattunk el tanítványainkkal az erdőbe, hívtuk túrázni, szemlélődni a gyermekeket. Az ünnepi héten – ha az időjárás is engedi – a Pilisi Parkerdő Zrt. és az Erdei Művelődés Háza vezetőinek, munkatársainak segítségével több kirándulást is tehetünk e csodálatos erdők, hegyek között, indulhatunk vendégségbe, hogy jobban megismerhessük a körülvevő csodálatos természetet, sétáljunk az az ösvényeken, amelyek *Áprily Lajos* lépteinek nyomát is őrzik.

Legyenek vendégeink, érdeklődő útitársaink!

Bozóki Marianna intézményvezető

„Engem az erdő véd s szeret”

Az Áprily-hét programja 2015. november 9–15-ig

November 9–11-én (hétfő–szerda)

hagyományaink szerint a sporté a főszerep: hétfőn az alsós sor- és váltóversenyekre, kedden a **floorballmérkőzésre**, szerdán pedig a **focimeccsre** várjuk a szurkolókat fél 2-től a Magyar László Sportcsarnokba, ahová a három meghívott iskola küldöttségét várjuk.

November 12-én (csütörtökön) 16 órától

a **Generációk találkozása** c. rendezvényünk keretein belül beszélgetünk *Ocsovai Zoltánnal* és *Békefi Andrásné Moór Györgyivel* a minket körülvevő hegyek titkairól, szerepéről. Szeretettel várjuk a helyszínrre, az **Erdi Művelődés Házába** régi kedves kollégáinkat és az érdeklődő felnőtteket egy kis múltidézésre.

November 13-án (pénteken) 9.30 órakor

nyitjuk meg az **ÁPRILY-NAP** rendezvényeit, ahol előbb a **képzőművészeti kiállítást** tekinthetik meg vendégeink, majd meghallgathatják a **vers- és prózamonó verseny** tehetséges résztvevőit.

November 14-én (szombaton) 19 órától

a Palotaházban (Étkek háza) kezdődik az **ÁPRILY-ESTÉLY**, amelyre a szülőket, régi tanítványainkat, támogatóinkat szeretettel várjuk.

November 15-én (vasárnap) 9 órakor

kezdődik a **református istentisztelet**, amely az ünnepi hetet zárja.

A hét folyamán gyermekcsoportjaink az Erdei Művelődés Háza szervezésében foglalkozásokon, vetélkedőkön, előadásokon vehetnek részt, ellátogatnak az Áprily-völgybe, tanítók tanáraik vezetésével kézműveskedhetnek, ismerkednek a költőnek az erdőhöz fűződő kapcsolatával, költészetével.

Tartalmas időtöltést, jó szórakozást kívánunk!

Az ÁLÁI nevelőtestülete

VÁROSHÁZI HÍREK

Tájékoztató a testületi üléseken történekről

2015. szeptember 16-án tartott testületi ülésen az alábbi döntések születtek:

- Módosítottuk az önkormányzat és intézményei 2015. évi költségvetéséről szóló 1/2015. (II. 05.) sz.-ú költségvetési rendeletet, melyre két okból volt szükség: egyrészt az előirányzatokat kell ilyenkor hozzáigazítani az eltérő tényadatokhoz, másrészt az idő közben, az általános tartalék terhére született testületi döntéseket kell beépíteni. Módosult a bevételi oldal is, melyet főként a többlet vízdíj bevétel, a többlet működési bevétel és például az orvosi rendelő működtetéséből kifolyólag járó OEP finanszírozás eredményezett. A bevételi és kiadási többlet egyenlegeként a tartalék összege 185.492 eFt-ra módosult. A módosított költségvetés főösszege 1.766.963 eFt lett.
- Elfogadta a testület az önkormányzat 2015. I. félévi gazdálkodásáról szóló beszámolót. Összességében elmondható, hogy a 2015. I. félévi gazdálkodás rendkívül mozgalmas és eredményes volt, hiszen ebben a félévben zajlott le a városháza épületét befejező közbeszerzési pályázat. Szintén ebben a félévben írták alá az árvízvédelmi gát pályázat támogatási szerződésének a módosítását, amelynek eredményeként elkezdődhetnek az árvízvédelmi gát munkálatai. Ebben a félévben került át az önkormányzat működtetésébe a háziorvosi rendelő, ami jelentős feladatot rótt az önkormányzatra. Mindemellett a gazdálkodás eredményes volt; a működési kiadások időarányosan alakultak, a bevételek pedig az időarányosnál lényegesen magasabb szinten teljesültek. Ez a gazdálkodás megalapozta a II. félév gazdálkodását is, ill. az elkezdett beruházások befejezését. Elmondható, hogy az adóbevételek is időarányosan teljesültek, jelentősen javult az adófizetési morál, köszönhetően a lakosságnak, a vállalkozóknak és nem utolsósorban *Dr. Szabó Attila* jegyző munkájának. A működési kiadások valamennyi intézménynél időarányosan alakultak, kivéve a konyhánál, de az nagyon specifikus, mert a működtetésének a második felére esik az iskolai szünet és a konyha bezárása. Beruházások közül ebben az időszakban valósult meg a Fő u.-i és bányatelepi járda felújítása, ill. kiépítése, és befejezettek a patakok vis maior munkálatai is. Megvalósult az óvoda, ill. a konyha szellőztetése; megvásároltuk a főzőüstöt. Az I. félévben 568.661 eFt bevételt és emellett 256.381 eFt kiadást teljesített az önkormányzat. Az önkormányzat pénzkészlete a beszámoló előterjesztésének napján 377.000.000 Ft volt.
- Meghallgatta és elfogadta a képviselő-testület a Fellegvár Óvoda vezetőjének, *Gyurián Máriának* a beszámolóját a 2014–2015-ös nevelés évről. Megállapítható, hogy nagyon szép, magas színvonalú szakmai program folyik az intézményben, és ezt az idei évben a szaktanácsadói vélemény is alátámasztotta, valamint a szülői elégedettségi kérdőívek alapján is elmondható, hogy a szülők is meg vannak elégedve az intézményben folyó neveléssel. Az éves programterv igen gazdagnak bizonyult, ezt igyekeztek a szülők igényeihez, ill. az intézmény lehetőségeihez alakítani.
- Módosítottuk a Helyi Építési Szabályzatról szóló 5/2004 (VII. 1.) önkormányzati rendeletet az Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola telkére vonatkozó beépítési paraméterek megváltoztatása kapcsán. Az iskola nyolc tanteremmel történő bővítése, fejlesztése érdekében módosítani kellett a beépíthetőségi százalékot, ill. a szintterületi mutatókat. Ennek kapcsán módosította a testület a város építészeti örökségének helyi védelméről szóló 14/2011. (X. 05.) önkormányzati rendeletét is. Annak érdekében, hogy a nyolc tantermes bővítést minél optimálisabban lehessen megvalósítani, a kis épület helyi védettségét meg kell szüntetni, ill. meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy a meglévő épület mely részei tartandók meg és melyek bontandók. Az ennek kapcsán készített értékvédelmi tanulmány is kitér arra, hogy az a védendő neobarokk architektúra, ami még a negyvenes években megvolt az épület homlokzatán, sajnálatos módon megsemmisült, ezért ez a fajta védelem már nem indokolt.
- Megbízást adott a képviselő-testület Török Ádám és Kovács Ábel építészeknek 790.000 Ft + 27% áfa, bruttó 1.003.300 Ft tervezői díjért a Pázmány Péter u. 3. (HRSZ: 610) sz. alatt lévő ingatlanon álló épület állagmegóvási munkáinak engedélyezési szintű tervezési munkáira. A tervezési díjhoz szükséges pénzügyi forrást az önkormányzat a 2015. évi költségvetéséről szóló 1/2015 (II. 05.) sz.-ú önkormányzati rendelet 2. sz.-ú melléklet dologi kiadások sora terhére biztosítja.
- A 2015. július 1-jétől bevezetett központi címregiszter kialakítása érdekében – melynek az a célja, hogy a lakcímnnyilvántartásban, a postai címnnyilvántartásban, valamint az ingatlan-nyilvántartásban lévő címek azonosak legyenek – felül kell vizsgálni a településeken a címeket, amely érinti a közterületek elnevezését és jellegét is. A közterületek nevének felülvizsgálata során kiderült, hogy vannak olyan közterületek, amelyeknek a jellegét meg kell határozni, de van olyan is, amelynek nem volt elnevezése, ill. amelyet meg kellett szüntetni. Ezt megoldandó, a képviselő-testület 2015. október 1-jei hatállyal elfogadta *Dr. Szabó Attila* jegyző által előterjesztett közterület nevek és jellegek elnevezését, pontosítását. Az új és a megszűnt közterületi nevekről az érintett hivatalokat (Földhivatal, Városi Rendőrkapitányság, Mentőszolgálat, Tűzoltóság, Postahivatal, Pest Megyei Kormányhivatal Szentendrei Járási Hivatala, közüzemi közszolgáltató vállalatok stb.) a jegyző értesíti.
- Az árvízvédelmi gát mobilfal elemeinek tárolására ideiglenes jelleggel épület bérletéről döntött a testület a Pilisi Parkerdő Zrt.-től havi 50.000 Ft + 0% áfa bérleti díj ellenében 2016. december 31-ig.
- Az önkormányzat tulajdonában álló víziközmű-vagyon üzemeltetésére és víziközmű-szolgáltatási tevékenység ellátására a Duna Menti Regionális Vízmű Zrt.-t jelölte ki a testület, melynek érdekében bérleti-üzemeltetési szerződést és megállapodást kötött.
- Lemondott elővásárlási jogáról a testület a Visegrád belterület 617 hrsz. szerint nyilvántartott, 146 m² alapterületű, kivett lakóház és udvar megjelölésű, Visegrád, Mátyás király u. 13. sz. alatt található ingatlan vonatkozásában.

- Tájékoztatót hallgatott meg a képviselő-testület *Mikesy Tamástól*, a közművelődési, oktatási, nevelési, ifjúsági és sport bizottság elnökétől a testvérvárosi kapcsolatokról. *Mikesy Tamás* elmondta, hogy a bizottság célul tűzte ki a testvérvárosi kapcsolatok szélesítését a három testvérváros esetében. Ennek első lépéseként az idei költségvetésben létre is jött egy ún. testvérvárosi alap, melyre civil szervezetek és magánszemélyek pályázhattak a testvérvárosi kapcsolatok ápolását elősegítő programok rendezése, ill. kapcsolatépítés, nyelvtanulás céljából. Mindhárom testvérvárosi kapcsolat esetében előrelépés történt. Lancianóban megvalósul egy kiállítás, Parajd esetében egy civil szervezet programot ad, ill. Obergünzburg esetében is formálódik egy decemberi kiutazás és megjelenés az adventi időszakban.
- A testület engedélyezte, hogy az Európai Újságírók Szövetsége programfüzetében felhasználhassa Visegrád címerét és logóját.

A 2015. szeptember 29-i rendkívüli ülésen az alábbi döntéseket hozta a képviselő-testület:

- Kinyilvánította a testület a csatlakozási szándékát a Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázat 2016. fordulójához.
- A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 16. § (1) bekezdése alapján az önkormányzat a helyi építési szabályzatot legalább 4 évente áttekinti, ellenőrzi, és dönt arról, hogy továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza, módosítja, vagy újat készít. Visegrád jelenlegi településrendezési eszközeit – Település-szerkezeti Terv (TSZT) és Helyi Építési Szabályzat (HÉSZ) – 2015. december 31-ig használhatja a Korm. rendelet előírása szerint. Ezen új előírásoknak megfelelően a TSZT és HÉSZ átfogó felülvizsgálata és emiatt módosítása szükséges. Egy előzetes ajánlat alapján megállapítható, hogy az átfogó felülvizsgálat tervezési költsége meghaladja a szolgáltatásra előírt nettó 8.000.000 Ft-os közbeszerzési összeghatárt. Ebből következően Visegrád településrendezési eszközeinek módosítása kapcsán felmerülő tervezési feladatok elvégzésére a tervezett összegénél fogva a közbeszerzésről szóló törvény alapján nemzeti értékhatárt elérő, tárgyalás nélküli közbeszerzési eljárást kell lefolytatni. Ennek tükrében a képviselő-testület elfogadta a településrendezési eszközök (TSZT és HÉSZ) módosítása kapcsán felmerülő tervezési feladatok elvégzése tár-

gyában megindított közbeszerzési eljárás ajánlattételi felhívását, és négy ajánlattevőt hívott fel ajánlattételre. Az ajánlatok beérkezési határideje 2015. október 15.; ezt követően hozható meg a döntés a tervező kiválasztásáról.

- Jóváhagyólag elfogadta a képviselő-testület a polgármesteri hivatal irodabútorainak beszerzésére vonatkozó ajánlatot, és úgy döntött, hogy a Telmex-Nowy Styl Bútorgyártó és Kereskedelmi Zrt.-től rendeli meg az irodabútorokat 6.316.050 Ft + áfa, bruttó 8.021.384 Ft összegben. Az irodai bútorok vásárlásának a költségét a képviselő-testület az önkormányzat 2015. évi költségvetéséről szóló 1/2015. (II. 5.) sz.-ú rendelet 13. sz.-ú melléklet polgármesteri hivatal egyéb tárgyi eszközök beszerzése sora terhére biztosítja.
- Fenntartói hozzájárulást adott a képviselő-testület gyógypedagógus megbízására a Fellegvár Óvodában a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő foglalkozásainak végzéséhez.

A 2015. október 1-jei rendkívüli ülésen a képviselő-testület úgy döntött, hogy a rendőrség és okmányiroda épületének, a művelődési ház, valamint a Sziget u. 5. szám alatti közösségi ház nyílászáróinak cseréjére, a homlokzat és a padlás hőszigetelésére a Halastó Camping Kft.-vel 2015. augusztus 31-én kötött vállalkozási szerződéseket módosítja, mert a „középületek kiemelt jelentőségű épületenergetikai fejlesztésére” benyújtott pályázat eredményétől függetlenül az önkormányzat ezeket a beruházásokat saját forrásból is megvalósítja.

A 2015. október 12-i rendkívüli ülésen módosítottuk a Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal a „Duna-menti árvízvédelmi beruházások Visegrádon” című projekt megvalósításának támogatására kötött támogatási szerződést. Továbbá a képviselő-testület úgy döntött, hogy elkerülendő azt az esetet, hogy az önkormányzat a kivitelező hibájából nem tudja a támogatást lehívni, ill. a 2015. december 31-ig el nem számolt vég- és részszámlákat saját forrásból kelljen finanszírozni, az MVZ Konzorciummal megállapodást köt. A megállapodásban a konzorcium vállalja, hogy ha a vállalkozónak felróhatóan felmerülő bármilyen ok (különösen megvalósítási munkák késedelme, hibás/hiányos megvalósulási dokumentáció, hibás/hiányos elszámolási dokumentáció) vezet a 2015. október 31-e után benyújtott elszámolás kifizetésének meghúzásához, úgy az elszámolás keretében benyújtott és ki nem fizetett számlák támogatástartalmát (jelen esetben 100 %) a konzorcium megtéríti Visegrád Város Önkormányzatának.

Visegrád Város Önkormányzata

Értesítés őszi „Lombtalanításról”

Tájékoztatjuk a Tisztelt Lakosságot, hogy a **zöld anyag őszi, díjmentes elszállítását**

2015. november 17-én, kedden végezzük.

Ezen a napon a fás szárú zöld anyagot legfeljebb 25 kilós kötegenként, spárgával átkötve, **matrica nélkül**; a nem fás szárú anyagot pedig **bármilyen zsákban, bekötve** ki lehet helyezni az ingatlanok elé.

Kérjük a Tisztelt Lakosságot, hogy a zöld anyagot **a jelzett napon legkésőbb reggel 7.00 óráig** helyezték ki ingatlanaik elé.

Az összegyűjtött zöld anyagot a jelzett napon elszállítjuk.

Város- és községgazdálkodási csoport

Nyílt nap a városházán

Kedves Visegrádiak!

Szeretettel várjuk Önöket

*2015. november 8-án, vasárnap 9 és 12 óra között
a műszaki átadás fázisába lépett
rég-új polgármesteri hivatalban!*

*A fenti időpontra meghirdetett nyílt napon az érdeklődők
kötetlenül megtekinthetik
az elkészült városházát.*

Visegrád Város Önkormányzata

Meghívó

Tisztelt Visegrádiak!

*Szeretettel hívjuk Önöket 2015. november 20-án (péntek) 17 órára
a régi-új polgármesteri hivatal átadó ünnepségére,
melynek keretében első alkalommal kerül sor
a Niedermüller József-díj átadására*

Közreműködik a Jazzation énekegyüttes

Mindenkit szeretettel várunk!

Visegrád Város Önkormányzata

V á r o s h á z i M o z a i k

A VKG csoport által elvégzett feladatok

Több, kisebb jellegű fejlesztést és karbantartási munkát végeztek el a VKG csoport munkatársai az elmúlt időszakban. Ilyen volt a Rigó u. szilárd burkolattal történő ellátása, a Fellegvár Óvoda alsó kerítésének cseréje, valamint egy vízelvezető kiépítése a Salamon-torony u.-ban. Utóbbi egy több éves ügy végére tett pontot az ott lakók nem kis öröme, hiszen a komolyabb esőzések sok bosszúságot okoztak az utcában élőknek.

A VKG csoportnak az árvízvédelmi beruházáshoz kapcsolódóan is voltak feladatai. Mivel a rév melletti buszmegálló a védelmi rendszer nyomvonalában helyezkedik el, ezért szükségessé vált annak ideiglenes elbontása. A beruházást közvetve érintette annak a mintegy 20 méteres szakaszon húzódó áteresznek a kitakarítása, mely a 11-es út mentén, a Platánsor végén található. Az elvégzett munka időszerűsége a feltárást követően vált igazán bizonyítottá.

Augusztusban a faanyag szállításával segítették az építéstábor a VKG csoport munkatársai, majd szeptemberben az ELMŰ által – a hálózat biztonságos üzemeltetése érdekében – elvégzett gallyazási munkák miatt keletkezett zöldhulladékot távolították el a közterületekről. Ugyancsak az ősz első hónapjában történt meg a Schulek u.-ban található, besüllyedt villanyoszlopok feltárása, valamint az új szegély építése a községpark parkoló melletti oldalán

(Visegrád-zászlók alatti rész). Schüssterl Károly tiszteletdíj- felajánlásának köszönhetően kapott új burkolatot a temetőben található járda mintegy 60 méteres szakaszon, az önkormányzati képviselő a támogatás mellett munkájával is segítette a kivitelezést.

Végéhez közeledik a városháza-beruházás

Örömteli hír, hogy néhány apró kivételtől eltekintve befejezte a városháza építését a Halastó Camping Kft. – az épület majdnem kész állapotban áll. Ennek megfelelően megkezdődött a műszaki átadás-átvétel folyamata, melynek során a még hátralévő kisebb munkák, esetlegesen felmerülő minőségi kifogások javítása történik meg. Ezt követően kezdődhet a projekt pénzügyi zárása, amit év végéig el kell végezni. Sajnos az egész ügyre árnyékot vet, hogy ehhez rendezni kell az előző vállalkozó (FÖV-2 Zrt.) által a projektre, ill. a városra hagyott pénzügyi terheket, ez kizárólagos feltétel a hátralévő támogatási összeg lehívásához.

Alapvetően fontos tudnivaló, hogy a 2007–2013-as fejlesztési ciklus forrásaival 2015. december 31-ig minden tekintetben el kell számolni, vagyis a projekt zárása elodázhatatlan, további hosszabbításra nincs lehetőség. Erre azonban nem is lesz szükség, mert az utolsó közbeszerzési eljárás során kiválasztott vállalkozó – a meglehetősen nehéz pénzügyi helyzet ellenére is – megbízhatóan teljesített.

Visegrád Város Önkormányzata

PÁLYÁZATI KIÍRÁS

Visegrád Város Önkormányzat Képviselő-testülete
a 232/2015. (10. 21.) számú határozatával a lakások és helyiségek bérletéről,
valamint a lakbérek mértékéről szóló 12/2014. (12. 18.) számú önkormányzati rendeletben foglaltak szerint
pályázatot ír ki

a Visegrád, Sziget utca 11. szám alatt lévő 6. számú lakás bérleti jogviszonyára

A lakás jellemzői:

alapterülete: 60,8 m²,
szobák száma: 1 + ½ szoba,
komfortfokozata: összkomfortos.

A bérleti szerződés időtartama: Öt évre szóló határozott idejű szerződés, melynek lejártával, változatlanul fennálló vagyoni, jövedelmi helyzet esetén kérelemre, a népjóléti bizottság javaslatára a képviselő-testület döntése alapján a bérlővel – legfeljebb három évre szóló – bérleti szerződést lehet kötni.

A lakbér összege: 33.440 Ft.

A bérlő az első három évben csak az éves infláció mértékével megemelt lakbért fizeti. A három év lejártával a bérbeadó a lakbért 30%-kal megemelheti.

A pályázat benyújtásának határideje: 2015. november 13. (péntek) 12.00 óra.

A pályázat benyújtásának módja: A pályázatot írásban az erre a célra rendszeresített formanyomtatványon Visegrád Város Önkormányzatához címezve kell benyújtani (2025 Visegrád, Fő u. 81.), postai úton vagy személyesen. A pályázati formanyomtatvány beszerezhető a polgármesteri hivatalban vagy letölthető a www.visegrad.hu oldalról. A borítékra kérjük rá írni, hogy: „Pályázat önkormányzati bérlakásra”.

A pályázatok elbírálásának ideje: 2015. november 18.

A pályázatok elbírálásának módja: A benyújtott pályázatokat a népjóléti bizottság véleményezi és javaslatot tesz a nyertes pályázó személyéről a képviselő-testületnek, aki dönt a lakás kiutalásáról. A pályázatokat a pályázati határidő leteltét követő harminc napon belül el kell bírálni. Érvénytelen az a pályázat, amelyet a lakások és helyiségek bérletéről, valamint a lakbérek mértékéről szóló 12/2014. (12. 18.) önkormányzati rendeletben foglaltak, valamint a pályázati kiírás megsértésével, a pályázató tévedésbe ejtésével vagy megtévesztésével nyújtottak be.

Amennyiben nincsen kellő számú olyan pályázó, aki a meghirdetett feltételeknek mindenben megfelel, akkor a

lakás bérlője lehet az is, aki a feltételeknek csak részben felel meg.

Az eredmény közlésének módja és időpontja: A pályázat elbírálásától számított öt napon belül, a képviselő-testület döntését tartalmazó határozat kivonat megküldésével a jegyző írásban értesíti a nyertes pályázót. A pályázóval a bérleti szerződést a pályázat elnyerését közlő határozat kézhezvételétől számított tizenöt napon belül a polgármester köti meg.

Pályázati feltételek:

A költségelví lakbérrel bérbe vehető lakás bérleti jogára az jogosult:

1. aki és a vele együtt költöző közeli hozzátartozója nem rendelkezik más beköltözhető, lakhatás céljára alkalmas saját tulajdonú ingatlan tulajdonjogával, hasznélvezeti jogával vagy bérleti jogával, és
2. egyedülállónál az egy főre eső havi nettó jövedelem nem haladja meg a 128.250 Ft-ot, több tagú ház-tartásnál az egy főre eső havi nettó jövedelem nem haladja meg a 100.000 Ft-ot és
3. legalább öt éve fennálló, bejelentett állandó vagy tartózkodási visegrádi lakcím vagy legalább egy éve Visegrádon fennálló munkavégzésre irányuló jogviszony.

A lakás költségelven történő bérbeadása során előnyt élveznek a házastársi vagy élettársi kapcsolatban élő, 40. életévüket be nem töltött személyek.

A pályázat tartalma csak a pályázó beleegyezésével közölhető az elbíráló bizottság tagjain kívül más személlyel.

A lakás megtekintésére a polgármesteri hivatalban előzetesen egyeztetett időpontban lehetőséget biztosítunk. Tel.: 06 (26) 398-255.

A lakás bérletére vonatkozó részletes szabályokat a lakások és helyiségek bérletéről, valamint a lakbérek mértékéről szóló 12/2014. (12. 18.) önkormányzati rendelet tartalmazza.

Visegrád Város Önkormányzata

FELHÍVÁS

2015. NOVEMBER 19-TŐL NOVEMBER 26-IG TŰDŐSZŰRÉST TARTUNK!

A vizsgálat ideje naponta:

november 19. csütörtök 08.00–14.00 november 20. péntek 08.00–14.00 november 23. hétfő 12.00–18.00
november 24. kedd 08.00–14.00 november 25. szerda 12.00–18.00 november 26. csütörtök 08.00–14.00

A tüdőszűrés helye: Visegrád, EGÉSZSÉGHÁZ

A TŰDŐSZŰRÉS 40 ÉV FELETT INGYENES; A 18 ÉS 40 ÉV KÖZÖTTI, ÁLLANDÓ BEJELENTETT LAK-CÍMMEL RENDELKEZŐ VISEGRÁDI LAKOSOKNAK A VIZSGÁLAT DÍJÁT VISEGRÁD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA TELJES EGÉSZÉBEN ÁTVÁLLALJA

A 2016. évtől kezdődően a vizsgálati díj átvállalásának feltétele a tüdőszűrésen való rendszeres megjelenés!

A TŰDŐSZŰRÉS NEM KÖTELEZŐ!

Felhívjuk figyelmüket arra, hogy külön (névre szóló) értesítést nem küldünk!

A vizsgálat alkalmas a tüdőbetegségek időbeni felismerésére

**SZEMÉLYI IGAZOLVÁNYT, TB-KÁRTYÁT, VALAMINT
AZ ELŐZŐ ÉVBEN KAPOTT TŰDŐSZŰRŐ IGAZOLÁST HOZZA MAGÁVAL!**

Pályázati felhívás

utcai homlokzat és kerítés felújítására

Visegrád Város Önkormányzata idén is kiterjeszti a sikerrel működő felújítási pályázatot, mely így nem csak egyedi védetség alatt álló épületek, hanem valamennyi, a közterületekről látható, az utcaképet jelentősen meghatározó homlokzattal rendelkező ház megújítását segíti elő.

2016-ban a Város Településrendezési Terve szerinti önálló karakterű (ÖK) területek és a műemléki jelentőségű (MJ) területek háztulajdonosai és használói nyújthatnak be pályázatot.

A pályázó lehet magánszemély, vállalkozás (amennyiben székhelyként, telephelyként szolgál az épület, ill. vállalja, hogy öt évig nem helyezi át onnan székhelyét, telephelyét), ill. közhasznú feladatokat ellátó szervezet, intézmény, civil szervezet, valamint egyház is.

A pályázat keretösszege 2.000.000 Ft. A támogatás 1. része komplex felújítás esetén épületenként legfeljebb **100.000 Ft**; egyéb egyszerű esetben legfeljebb **50.000 Ft tervezési támogatás**; 2. része épületenként legfeljebb **450.000 Ft**, de legfeljebb a beruházás kivitelezési költségeinek 50%-áig terjedő **kivitelezési támogatás**. A pályázatokat a keretösszeg erejéig támogatja a kiíró.

Előnyt jelent, ha a pályázó komplex felújítás (lábazati vízszigetelés, házgyári ablakok kiváltása hagyományos, osztott fa nyílászárókra, elektromos vezeték homlokzati bekötésének kiváltása jobb megoldással, Visegrádra jellemző hagyományos homlokzatkép kialakítása stb.) megvalósítását vállalja.

A pályázatokat műemléki környezetben végzett munkában jártas építésmérnökök bírálják el, a döntést a bírálattal alapján a képviselő-testület hozza meg.

A 2015-ben kiírt pályázaton támogatott felújítások meg-

valósítására és elszámolására 2016. december 31-ig kell, hogy sor kerüljön, kivéve, ha az engedélyezési eljárás elhúzódik.

A pályázatot a városházán vagy Visegrád Város honlapján elérhető pályázati adatlapon folyamatosan lehet benyújtani **2016. január 15-én 12.00 óráig**. Hiánypótlásra nincs lehetőség. A benyújtás történhet elektronikus úton a foepitesz@visegrad.hu címre, ill. az önkormányzathoz. A borítékra ez utóbbi esetben rá kell írni: **Utcai homlokzat-és kerítésfelújítási pályázat 2016.**

A döntéshez és a pályázat elbírálásához szükséges legszűkebb információkat (tulajdoni lap, munkanemekre bontott költségbecslés, a tervezett felújítás rövid leírása) kell a pályázati adatlappal benyújtani. Az elbírálására 30 napon belül kerül sor, mely után támogatási szerződést kell kötni az önkormányzattal. A szerződés tartalmazza a további részleteket, pl. tervekészítési kötelezettség, folyamatos műszaki ellenőrzés, szaksterű kivitelezés, az elszámolás részletei stb. A szerződéskötést követő 60 napon belül a terveket be kell adni engedélyezésre, azaz az engedélyezési eljárást el kell indítani. Az engedély kézhezvételétől számított 60 napon belül pedig a felújítást el kell kezdeni.

A pályázó által jelzett tervezési és kivitelezési költségek alapján előleg fizetésére nincs lehetőség. A támogatási összeg tervezéshez kapcsolódó része a szükséges hatósági engedélyek vagy településképi bejelentési igazolás, valamint a tervezési díjról szóló számlát bemutatása után 15 nappal átutalással fizetik ki. A támogatási összeg kivitelezéshez kapcsolódó részének kifizetése a szaksterű kivitelezés befejezését és az elszámolást követően 15 napon belül történik, szintén átutalással.

Visegrád Város Önkormányzata

Az egészségügyi szűrőprogramról

2015 szeptemberében *Legyen fontos az egészségünk* címmel zajlott le a Szent Kozma és Damján Rehabilitációs Szakkórház és Visegrád Város Önkormányzata közös szervezésében az az egészségügyi szűrőprogram, melyet a visegrádi lakosok számára hirdettünk meg.

A programra jelentkezők vércukorszint-meghatározáson, doppler-, csontsűrűség- és laktóz intoleranciamérésen, vastagbélrák-szűrésen, táplálkozási állapotfelmérésen, egyénre szóló tanácsadáson, valamint egészségnevelési előadáson vehettek részt. A szűréseket, felméréseket végző szakemberek arról számoltak be, hogy nagy érdeklődés övezte a programot. Megállapításukat mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az előzetesen meghirdetettek mellett pótnapokat kellett beiktatni.

Dr. Huszár Sándor, a Szent Kozma és Damján Rehabilitációs Szakkórház főigazgatójának tájékoztatása szerint „a szűrőprogramon 170 fő (129 nő és 41 férfi) vett részt. A jól sikerült együttműködést az intézmény részéről a későbbiekben is szeretnénk megtartani és újabb szűrések létrejöttét elősegíteni.” A főigazgató hozzátette: „a kiszűrt esetek száma alátámasztja a szűrés eredményességét.”

A mostani együttműködés előzménye, hogy Visegrád Város Önkormányzata 2015. március 26-án megállapodást kötött a Szent Kozma és Damján Rehabilitációs Szakkórházzal. A *Dr. Huszár Sándor* főigazgató vezette intézmény az általa működtetett gyógyfürdő szolgáltatásai és járóbeteg-rendelése révén nyújt a város polgárainak – térbeli és időbeli előnyökkel járó – egészségügyi hozzáférést. Ezeket a lehetőségeket az önkormányzat kiemelten fontosnak ítélte meg, ezért jött létre az a szerződés, melynek keretében anyagilag is támogatja az intézményt.

Ez úton is köszönjük a Szent Kozma és Damján Rehabilitációs Szakkórház csapatának és munkatársainak az együttműködést, Pappné Pintér Klára körzeti nővérnek a szervezésben való részvételt és azt a fajta segítőkészséget, amely nélkül nem lehetett volna ennyire sikeres a szűrőprogram!

Grósz Gábor

kommunikációs referens

Hírek a Fellegvár Óvodából

Az őszi beköszöntével megszaporodtak a gyermekeknek szóló programok az óvodában. A középsősök és a nagycsoportosok is egész napos kirándulásokon vettek részt, megtapasztalták a természet változását, felfedezték lakóhelyünk csodálatos értékeit. A nagyok részt vettek egy természetismereti foglalkozáson a Mogyoró-hegyen, majd egy másik alkalommal kirándultak az Újhegyen nemrég épült kilátóhoz. Mindkét program szervezésében és lebonyolításában segítségért kaptunk egy nagycsoportosunk családjától.

Az óvodai kiskertben is megkezdődött a betakarítás. A forró, száraz nyár után a gyenge sárgarépa-, paradicsom- és karalábétermés nem szegte kedvünket. Almából is kevesebb termett ebben az évben, de ennek ellenére elegendő arra, hogy október és november hónapban ellássa az óvodásokat gyümölcseivel.

Nemzetiségi hét az óvodában

Az Ifjúsági Alap pályázatán nyert összeg jóvoltából igen gazdag programot állíthattunk össze a gyerekeknek. *Fieszl Rita, Sickerling Ralf* és *Schandl Jánosné Tubi* közreműködésével régi mesterségekkel ismerkedhettek meg óvodásaink. Köszönjük kedvességüket, türelmüket! Bepillantást nyerhettünk a kosárfonás, korongozás és íjas faesztergálás munkálataiba. Sőt! Mi magunk is kipróbálhattuk e tevékenységeket. Az elkészült alkotásokat a mindennapjainkban használni fogjuk.

A hét során ellátogattunk a helyi és a dunabogdányi helytörténeti múzeumba (a középsősök helyben, a nagycsoportosok Bogdányba). Elsősorban a régi sváb kézzel készült tárgyakkal és az elkészítésükhöz használt szerszámokkal ismerkedtünk. Marci bácsi ugyanolyan szeretettel fogadott bennünket és mutatott meg nagyszerű gyűjteményét, mint előző alkalommal. A nagycsoportosok indulás előtt meghallgatták a „bogdányi kőkenyér” történetét, természetesen meg is találtuk a kiállított tárgyak között. Más „nyomoznivalójuk” is akadt: puzzle darabokból rakták ki a már sokszor emlegetett Sparherd és egy szép kőkapu képét.

A múzeumban sok-sok tárgyra ráismertek a gyerekek (látták azokat a sváb ablakunkban, illetve a néhány éve készült kirakóinkban). Végül a főúton végigsétálva végre megcsodálhattuk a bogdányi kőbányában faragott kőkapukat (egyik buszmegállótól a másikig éppen 13-at). A kicsik a sváb ablakunkat, a spájzunkat nézték meg. Sokféle lekvárt hoztak a gyerekek, a hideg téli napokon kényeztetjük majd ízlelőbimbóinkat a házi finomságokkal.

Szerda délután újra *Tanzkränzchen*be hívtuk a középsős és nagycsoportos gyerekeket és szüleiket. Margit néni jól megtáncoltatott bennünket, a végén még egy „kalácsot” is fentünk, persze táncolva! Az anyukák, nagymamák finom süteményeikkel emelték a hangulatot.

komposztálás napján felhívtuk a figyelmet, természetesen gyermeknyelven arra, hogy milyen fontos környezetünk védelme.

Megköszönjük támogatóinknak: *Zeller Ildikónak, Gerst-mayer Johann-nak, Szabó János* bácsinak, *Szendrey Lajos-nak, Nagy Dánielnek* a segítséget, amivel hozzájárultak mindennapi munkánk jobbá, szebbé, tartalmasabbá tételéhez.

Ebben az évben is nyertünk az önkormányzat Ifjúsági Alap pályázatán, így az őszi folyamán két alkalommal terveztünk egy-egy nemzetiségi hetet az óvodás gyermekek számára. Az októberi hét eseményeiről *Imre Gáborné Viki* óvó néni beszámolóját közöljük.

Gyurián Mária
intézményvezető

Tóth Krisztina kitűnő bábelőadása újra nagy élményt jelentett kicsinek és nagyoknak egyaránt. A vidám történetet hol magyarul, hol németül követhettük. A cselekmény lendülete, humora annyira magával ragadta a gyerekeket, hogy egyáltalán nem zavarta őket az idegen nyelv.

A hét utolsó napjára terveztük az *Apfeltagot*. Évek óta megünnepeljük, köszöntjük kertünk almáit. Hónapokig kínálják ízes, illatos gyümölcsseiket. Ezen a napon óriás almás kirakókat állítunk össze, mozgásos almás játékokat játszunk, énekelünk, körbejárjuk, megszámoljuk fáinkat, almás süteményt eszünk. Idén bevontuk a szülőket is egy kicsit: minden gyerek az otthon elkészített (festett, ragasztott, varrt, sült) almával érkezett. Ez volt a „belépő” erre a napra. A programokat azonban az esős idő miatt a következő hétre kellett elnapolnunk. Addig is a „csodaalmákból” kiállítást rendeztünk.

Távolabbi terveink között szerepel egy kis színező füzetecske megalkotása, melyben az évek alatt összegyűjtött visegrádi mondókákkal, dalokkal találkozhatnak majd óvodásaink. Ezekből a kincsekből szeretnénk néhányat átadni:

*Susi mit der Puppe
bleib a pisl' steh'n.
Lass tich pissl' puck'n,
kannst schon weiter geh'n.*

*Hotte Resl, hot
Khome in di Stott,
Um a Klasl Wai,
und a Seml nai.*

*I' pin a klane Kenig,
Gibt's me ned so wenig.*

*Renge, Renge, Tropfu,
Fueme mus me klopfu!*

*Szojc, Smojc, Kriwelkrawl,
Ölepo, Nos'nziege, Schipepajle,
Klane Potsch, große Potsch.*

*Potsch Handi z'somm
Potsch Handi z'somm
Woz wed te Tati pringe
Scheni Schuh und scheni Schrimpf*

**PILISI
PARKERDŐ ZRT.**
PARKERDŐ AZ EMBERÉRT

Átadták a Spartacus-ösvényt

Budapest, 2015. szeptember 30. – A jelölt turistaúttá váló, visegrádi Spartacus-ösvény átadása alkalmat adott arra, hogy a Pilisi Parkerdő Zrt. szakmai kerekasztal-beszélgetéssel fűzze szorosabbra kapcsolatát a természetjáró társadalommal, a területén működő természetbarát, sport és turista egyesületekkel, valamint turistatérképek szerkesztőivel. A cél: további közös „ösvények” kialakítása.

A Pilisszentlászló és Visegrád között, mintegy 5 km-en kanyargó *Spartacus-ösvény*, a Visegrádi-hegység egyik legszebb ösvénye 2015 szeptemberétől jelölt turistaútként áll a természetjárók rendelkezésére. Az ösvény átadásával a Pilisi Parkerdő Zrt. a turisták régi álmát váltotta valóra. A hatékony együttműködés megerősítése érdekében *Zambó Péter*, a Pilisi Parkerdő Zrt. vezérigazgatója kerekasztal-beszélgetésre invitálta a Parkerdő által kezelt területen működő természetbarát, sport és turista egyesületek, szervezetek képviselőit.

Természetjárók az ösvényen

A Pilisi Parkerdő Zrt. csaknem 65.000 hektáron, azon belül is összesen 117 településen és 16 budapesti kerületben kezel erdőterületet. Elmondható, hogy a parkerdő az ország leginkább igénybevett erdőterülete, ezért különösen fontos, hogy kölcsönösen jó szakmai viszonyt ápoljon a lokális szervezetekkel, a természetjáró társadalommal. A parkerdő visegrádi központjában tartott, közel kétórás eszmecsere így minden érintett elmondhatta véleményét a közelmúlt fejlesztéseiről és az erdők látogatásáról, ezen túl pedig napirendre kerültek a térség turisztikai lehetőségeivel kapcsolatos javaslatok és elképzelések is.

A beszélgetést követően a résztvevők ráléphettek az immár zöld kereszt turistajelzéssel jelölt és információs táblákkal ellátott Spartacus-ösvényre. A túra egészen a Jenő-kunyhóig tartott, ahol a jelenlévők megemlékeztek *Peták István*, a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével kitüntetett újságíróról, a Magyar Természetbarát Szövetség (1987–1991) és a Magyar Turista Egyesület elnökéről (1989-től 2015. június 30-i haláláig), a *Másfélmillió lépés Magyarországon* című legendás tévésorozat szerkesztőjéről.

Lomniczi Gergely szóvivő

Meghívó az Áprily-estélyre

Az Áprily Iskoláért Alapítvány, az Áprily Lajos Általános Iskola és az iskola szülői szervezete az idén ötödik alkalommal rendezi meg a lassan fogalomává váló Áprily-estélyt, amely hagyományörző és szórakoztató esemény, de egyúttal az iskola fejlesztését, a gyermekek nevelését segítő jótékonyági rendezvény.

Az idei estélyre ismét a Palotaházba várjuk vendégeinket és bízunk abban, hogy a színvonalas étterem kellemes körülményt biztosít ahhoz, hogy mindenki jól érezze magát egy olyan közösségben, ahol az összekötő kapocs a gyermek, az iskola.

Várunk tehát mindenkit szeretettel, aki szívesen lazítana barátaival terített asztal mellett, jó zenét hallgatva és arra táncolva, egy szombat estét úgy eltöltve, hogy emellett egy jó ügyet is támogathat!

ÁPRILY-ESTÉLY

2015. november 14. szombat, 19 óra

Palotaház étterme

Az estély kezdetén az általános iskola diákjai rövid műsorral lépnek fel, majd a továbbiakban a **Csepregi Trió & Molly** együttes biztosítja a jó hangulatot és talpalávalót.

A vacsorához az alapanyagot a Pilisi Parkerdő Zrt., az étel elkészítését az étterem tulajdonosa, Zeller Tibor úr ajánlotta fel nagyvonalúan, és elmaradhatatlan lesz a süteményes büfé is, melyre mindig szülők, nagyszülők sütnek remek édes, sós süteményeket.

A tombolán a helyi és környékbeli vállalkozók, intézmények, magán személyek felajánlásának köszönhetően idén is értékes jutalmakat sorsolunk ki, valamint a jótékonyági célú árverés sem maradhat el.

Támogatói bankó, valamint az Áprily-estélyre szóló **Suli-bankó** az *iskola titkárságán*, *Mezei Annánál* és *Muckstadtné András Enikőnél* váltható **elővételben november 2–13. között**, valamint az estély kezdetekor a helyszínen.

A helyek korlátozott száma miatt, valamint a szervezés megkönnyítése érdekében kérjük, amennyiben szeretnének részt venni az estélyen, lehetőség szerint elővételben váltsák meg a Suli-bankókat!

Suli-bankó vacsorával elővételben: **2.200 Ft**;

Suli-bankó vacsorával a helyszínen: **2.500 Ft**;

Suli-bankó vacsorával a jelenleg még tanuló volt áprilys diákok számára: **1.200 Ft**;

Támogatói bankó: **500 Ft**.

Iskola titkársága (26) 398-312;

Mezei Anna (20) 965-1534, (26) 397-129;

Muckstadtné András Enikő (20) 534-2321, (26) 398-100.

Mindenkit szeretettel várunk!

Az Áprily Iskoláért Alapítvány kuratóriuma

Hírek az Áprily Lajos Általános Iskolából

„Tűzoltó leszel, s katona!”

Elindult ez a tanév is. Épp hogy beleszoktunk az iskola rendjébe, amikor úgy döntöttünk, hogy itt az ideje egy kis szórakozásnak. Szentendrére látogattunk el az *Őrzők napja* elnevezésű rendezvényre. Iskolánkból három osztály (a 2., 4. és 7. osztály) kerekedett fel, hogy találkozhasson a gyerekek számára oly népszerű szakmák képviselőivel, mint a rendőr, a katona vagy a tűzoltó.

Az idő is kegyes volt hozzánk. Gyönyörű, napsütéses reggelre ébredtünk, így nyugodt szívvel indulhattunk el a Duna-parti rendezvényre. Amint megérkeztünk a helyszínre, zeneszó fogadott bennünket. A Szentendrei Katonazenekar nyitotta meg a programot. Nagy örömeinkre ismerősre lettünk soraikban *Gergő bácsi* személyében, aki zeneiskolánkban a fafúvós tanszakot vezeti.

Ezután következett a rendőrség kutyás bemutatója. Ízelítőt kaphattunk a bűnözők elleni munkájukból, ahol intézkedéstaktikai bemutató keretében még fegyveres terrorista elfogását is láthattuk.

Szemtanúi lehettünk egy balesetnek is, ahol megismerhettük a helyszínre érkező rendőrök és mentősök munkáját. Végignézhettük azt is, ahogyan a tűzoltók szétvágnak egy személygépkocsit annak érdekében, hogy kiszabadítsák az autóba szorult sérültet.

A mozogni vágyók kipróbálhatták a KRESZ ügyességi pályát és a traffipax készülék előtti futást.

A fiúk számára kivételes lehetőséget kínált a harci eszközök, a katonai és rendőrségi járművek és fegyverek megismerése.

Az ügyesebbek a KRESZ-teszt helyes kitöltéséért apró nyereményekben részesültek.

Olyan környezetkímélő járműveket is kipróbálhattak a gyerekek, mint a segway, az e-bike, a hill dog, az e-roller és a háromkerékű roller, a trikke, amelyek közül a négyülékes, négykerékű gokart volt a legnépszerűbb.

A fél napos program nem csak jó szórakozásnak, hanem igen hasznosnak is bizonyult. Megfelelő ráhangolódást nyújtott a gyermekeknek az iskolakezdesre, amely során felhívták figyelmüket a biztonságos közlekedés fontosságára, a szabályok betartására és mindezt izgalmas, a gyermekek számára érdekes módon tették.

Bosnyák Endréné osztályfőnök

Új kiállítás nyílt a királyi palotában

Kedden, 22-én meghívást kaptunk a visegrádi királyi palotába, ahol római kori kiállítás megnyitóján vettünk részt. Az Anjou-teremben az elmúlt évek ásatásai során városunkban és környékéről előkerült római kori tárgyakat helyezték el. A régészeti vándorkiállításon iskolánk nyolc lelkes tanulója nemcsak a vitrinekben, tárlókban látható emlékeket nézte meg, hanem ügyességét is kipróbálhatta. A Soproni Sándor Egyesület gondoskodott arról, hogy az ókori körmalomhoz, a fej vagy írás játékhöz minden a kis asztalkákon legyen. Elkészítettük még a lepencei őrtony makettjét papírból, és a lányok a gyöngyfűzést sem hagyták ki. Ajánljuk mindenkinek a kiállítást, mert jó tudni, mi rejtőzik Visegrád határában és a város házai alatt.

Schmidt Anna

Zene, zene, zene...

Zeneiskolánk életében ismét eljött az a nap, amely számunkra oly fontos, a zene világnapja. A nagy napot természetesen sok-sok készülődés előzte meg. A zenetanárok által javasolt ötletekből állt össze végül az ünnepi rendezvény

forgatókönyve. *Yehudi Menuhin* hegedűművész kezdeményezésének szeretnénk volna megfelelni azzal az elképzelésünkkel, hogy hozzuk közel a zenét mindenkinek. Olyan élményt szeretnénk volna nyújtani, amellyel a zenehallgatás ismét közösségi élménnyé válik, és nem szorítkozik csupán az egyszemélyes keretek közé,

ahol egyre jobban visszaszorul a fülhallgatók magányába. Az iskolai közösségnek, a gyerekeknek, és a tanároknak készültünk egy igazán vidám koncerttel. Annak érdekében, hogy mindannyian együtt ünnepelhessünk, a tornacsarnokban rendezkedtünk be. A zenetanárok már a délelőtti folyamán megkezdték a közös próbát, majd a helyszín berendezését. Leterítették a tornaszőnyegeket, elhelyezték a tornapadokat, és már készen is állt a színtér a közönség fogadására. Eközben az énekkar is lázasan próbált Laci bácsival, aki zongorán kísérte produkcióikat. Persze a gyerekeknek gyanússá vált ez a nagy készülődés. Egyre többen kérdezték tőlem, hogy vajon hányadik órában lesz az ünnepség. Erre csak azt válaszoltam, hogy majd ha vége lesz a próbáknak. Oka volt annak, hogy nem árultam el, mert meglepetést terveztünk. Azt találtuk ki ugyanis, hogy becsöngetés után az énekkar pár tagjával benyitunk minden osztályba, énekszóval, és a kezünkben tartott plakáton jelezzük, hogy jöjjenek a tornacsarnokba. Így is tettünk. Nagy meglepetést okoztunk, amikor például magyar óra közben *Máté Péter Zene* nélkül mit érek én c. slágerét énekelve beléptünk az osztályba. Voltak gyerekek, akik szóhoz sem jutottak, de voltak olyanok is, akik azonnal elfelejtették feladatukat, és velünk együtt énekelve indultak el a csarnok felé.

Az ünnepséget *Nagy Gergely*, a fafúvós tanszak tanára vezette le. Első műsorszámként az énekkar lépett színpadra. Híres operák részleteit adták elő. Majd a zenetanárok improvizációi következtek. Közös muzsikájukat örömmel hallgatni. *Miloszerni László* és *Tóth Sándor* zongorán, *Kosztin László* gitáron, *Nagy Gergely* szaxofonon kápráztatta el játékával a közönséget. Végül pedig a közönség bevonásával zártuk az ünnepséget. *Máté Péter Zene* nélkül mit érek én c. slágerét – amelyet két éve tanultunk meg – énekeltek el először *Máté Péterrel* „együtt”, majd csupán zenei alapra énekeltek rá. Ekkor már felszabadultan, sokan felállva, táncolva, és énekelve adták át magukat a zene örömeinek.

Elértük hát célunkat, olyan közösségi élményt adtunk, amelyben nem csak passzív szemlélőként, hanem aktívan, együtt muzsikálva, önfeledten hódolhattunk az egyik legnagyobb csodának, a zenének. Betöltöttük a teret, és a mi hangunktól zengett az egész tornacsarnok. Kell-e ennél több? Úgy hiszem, nem.

Bosnyák Endréné intézményegység-vezető

NEMZETISÉGI OLDAL – Szerkeszti a Német Nemzetiségi Önkormányzat

KIRÁNDULNI VOLTUNK

Október 16-án reggel 7 órakor, borús, párás időben, de annál vidámabban gyülekeztek a német nemzetiségi énekkar tagjai, hisz néhány éves kihagyás után, most ismét közös kirándulásra készültünk, melyen *Scheiliné Herendi Ida*, a német nemzetiségi önkormányzat elnöke is részt vett. Beültünk a buszba és elindult a kis csapat. Lassan előkerült a finom, melegítő pálinka és a jobbnál jobb sós és édes sütemények. Rövid pihenő után 11 óra tájban megérkeztünk *Miskolcra*.

A nemzetiségi énekkar Miskolcon
Szent István király szobra előtt, háttérben az Avassal

A városban a tagok nagy része még nem járt vagy csak nagyon régen. Az idővel nagy szerencsénk volt, nem fáztunk, és az eső sem zuhogott, mint itthon, így kellemes séta közben megismerkedtünk a megszépült belvárossal. Mikor egy kicsit elfáradt a csapat, beültünk kávézni, sörözni, kinek-kinek mi esett jól. A miskolci városnézés után visszasétáltunk a buszhoz, és elindultunk szállásunk felé *Tokajba*. Itt egy nagyon kellemes szállodában szálltunk meg, a szobák, az ellátás – vacsora, reggeli – fenséges volt. A délutánt egy kellemes tokaji séta után egy pincészetben töltöttük, ahol borkóstoló alkalmával megismertük a környék szőlő- és borkészítését és a családi borászat történetét, pincéjét. A szállodában eltöltött finom vacsora után még akinek kedve volt, sétálgatott a városkában, majd a szobákba húzódva kipihente a napi élményeket.

Másnap, a 8 órai reggeli után folytattuk utunkat *Sárospatakra*, ahol megnéztük a Rákóczi-várat. Innen a szép zempléni tájat követve, megérkeztünk *Telkibányára*, ahol a két helyi szülött „visegrádi”, *Heier Kati* és *Izsák Irénke* végigvezetett minket a csodálatos fekvésű településen. Kati két nővére, akik Telkibányán, illetve a közeli Göncön laknak, kisebb „lakomával” vártak, és vendégeltek meg minket. Finom sós sütemény és melegítő házi pálinka, tea várt minket. Kedvességüket ezúton is nagyon szépen köszönjük!

A telkibányai séta után hazafelé indultunk, közben *Boldogkővár-aljánál* megálltunk, megcsodáltuk az impozáns várat és az onnan eléink táruló gyönyörű kilátást. Hazafelé, Hatvan közelében a buszvezető kötelező pihenő idejét kihasználva, kellemes vacsorát fogyasztottunk el. Fél 10 tájban érkeztünk meg Visegrádra, egy nagyon kellemes, jó hangulatú, kétnapos kirándulást követően.

A kirándulás költségeit 90%-ban a Német Nemzetiségi Önkormányzat állta. Köszönjük a lehetőséget és a nagyvonalú hozzájárulást!

Német Nemzetiségi Énekkar

Meghívás hagyományteremtő megemlékezésre

Halottak napján, november 2-án, hétfő este fél 6-kor a visegrádi temetőben kialakított nemzetiségi sírkertben *közös imával és gyertyagyújtással megemlékezünk* elhunyt első telepes német őseinkről.

Kérjük, hogy aki teheti, egy szál virágot hozzon az elhunytak tiszteletére.

Szeretettel várunk mindenkit!

Német Nemzetiségi Önkormányzat

Beszámoló

a pincesori mulatságról

Október 10-én sokan gyűltünk össze a pinceson. A Mátyás Király Művelődési Ház által szervezett *pincesori mulatság* előtt idén a visegrádi nemzetiségi kulturális csoportok adtak műsort.

Fúvószenekarunk megadta a jó hangulatot

A vácrátóti asszonykórus nagy sikert aratott

Délután 3-tól az énekkar dalolt helyhez és alkalomhoz illő nótákat, majd az iskolások adtak elő énekes-táncos nemzetiségi játékokat. Végül fúvószenekarunk szórakoztatta a közönséget viszonylag hosszabb koncerttel. A Német Nemzetiségi Önkormányzat a helyszínen hagyományos visegrádi pörköltet főzött, ami a délután folyamán mind el is fogyott..

Örülünk, hogy programunkkal színesítettük a napot, egyúttal megalapozva a jó hangulatot az esti borozgatáshoz-táncoláshoz.

Német nemzetiségi képviselők

A Mátyás Király Művelődési Ház és Városi Könyvtár kulturális kínálata

FILMKLUB

Értesítünk mindenkit, hogy a filmklub vetítései **novemberben 11-én és 25-én, szerdán 18 órától** lesznek a könyvtárban.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Részletesebb információval a művelődési házban, vagy a 06 (26) 398-128-as telefonszámon tudunk szolgálni.

A Mátyás Király Művelődési Ház tisztelettel hívja Visegrád lakosságát

**2015. november 7-én szombaton,
16 órára a művelődési házba,**

a „nagy háború” centenáriumának tiszteletére rendezendő

Légy nyugodt, édes, drága hon!
című

kiállításának megnyitójára

A válogatás *Sivók Zoltán* magángyűjtő és *Scheili Péter* visegrádi ószerész anyagának felhasználásával készült

A kiállítást megnyitja:

Négyesi Lajos
hadtörténész

A kiállítás 2015. december 31-ig tekinthető meg a könyvtár nyitva tartása szerint

A Mátyás Király Művelődési Ház szeretettel meghívja Visegrád lakosait a hónap utolsó péntekén megrendezendő előadás-sorozat következő alkalmára, mely

2015. november 27-én, pénteken 18 órától lesz a könyvtárban

**„Csak tudná a világ,
hogy mi a háború
és mi a rettenetes Doberdó.”**

**Történelmi megemlékezés
és irodalmi műsor
a nagy háború 100. évfordulója
alkalmából**

A belépés ingyenes!
Mindenkit szeretettel várunk!

„...kinyúlhat égig a lélek...”
(Babits)

Kálazy Lászlóra és Magyar Lászlóra emlékezve

VENDÉGSÉGBEN BABITSNÁL

Az Esztergomi Diákszínkör versműsora

**Az irodalmi este 2015. november 21-én szombaton,
17 órai kezdettel kerül sor a régi-új Városháza nagytermé-
ben**

(Visegrád, Mátyás Fő u. 81.)

Köszöntőt mond: *Gerstmayerné Tóth Franciska*

Kálazy Lászlóra és Magyar Lászlóra verssel emlékezik:

Mezei Anna és Kálazyné Ormos Ilona

Hegedűn közreműködik:

Németh Judit és növendékei, *Ispán Adél* és *Szalay Lili*

(Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola)

A műsort szerkesztette: *Erős Viktória* és *Prantner Ivett*

A műsor előtt és után *Kosztin László* gitárművész muzsikál

Szeretettel várunk minden emlékezőt, érdeklődőt!

Író-olvasó találkozó a könyvtárban

Október 21-én, szerdán 17.00-i kezdettel író-olvasó találkozót tartotunk, melyen meghívott vendégünk *Balázs Ágnes* ifjúsági író volt. A találkozón 22 gyermek, 4 felnőtt vett részt.

A találkozó játékos jellegű volt és barátságos hangnemben folyt. A gyermekek a számukra már későinek számító időpont ellenére is figyelmesek, aktívak és ügyesek voltak. Gratulálók mindannyiuknak!

Köszönöm a szervezésben nyújtott segítséget a visegrádi intézmények pedagógusainak, különösen *Horváth Krisztina* iskolai könyvtárosnak és *Pauluszné Tóth Annának*, az iskola igazgatóhelyettesének, egyszersmind a 3. osztályosok osztályfőnökének valamint a szülőknél, akik gyermekeiket elkísérték, ill. elengedték erre a szép estére!

Kotz Eszter könyvtáros

* * *

Kedves jelenlegi és leendő Könyvtárlátogatóink!

2015-ben a következő periodikák közül válogathatnak:

A könyvtár által megrendelt periodikák:

Autómagazin; Burda; Élet és Tudomány; Földgömb; Lakáskultúra; Magyar Nemzet; Rubicon

NKA révén elérhető periodikák:

2000, Aetas, Alföld, Balkon, Bárka, Csodaceruza, Édes Anyanyelvünk, Életünk, Filmvilág, Forrás, Galaktika, Hadtörténelmi Közlemények, Hitel, Irodalomtörténet, Irodalomtörténeti Közlemények, Jelenkor, Kabóca, Kalligramm, Kassai Figyelő, Kommentár, Korall, Kortárs, Korunk, Könyvhét, Magyar Építőművészet, Magyar Iparművészet, Magyar Műhely, Magyar Napló, Magyar Nyelvőr, Magyar Szemle, Moldvai Magyarság, Mozdó Világ, Műemlékvédelem, Műhely, Műút, Művelődés, Nagyvilág, Pannón Tükör, Prágai Tükör, Székelyföld, Szépirodalmi Figyelő, Szitakötő, Színház, Természetbúvár, Természet Világa, Tiszatáj, Történelmi Szemle, Tücsök, Új Forrás, Új Könyvpiac, Új Művészet, Valóság, Vigília, Világtörténet, Zenekar

Ajánlott könyvújdonságaink:

Bray, Adam: Star wars lázadók: képes útmutató 2015

A könyv segítségével megismerkedhetsz a Csillagok háborúja filmsoport szereplőivel és még a kulisszák mögé is bepillantást nyersz!

Barrie, James Matthew: Pán Péter (Klasszikusok kisebbeknek) 2008 Varázslatos, izgalmas kaland, amelyben Pán Péter, aki soha nem akar felnőni, berepül a Darling gyerekek otthonába, és elviszi őket Sehól-

(Folytatás a következő oldalon)

(Folytatás az előző oldalról)

sincs-szigetre. Az izgalom még nem ér véget, Vandát elrabolja Kampó kapitány ...

Barrie, James, Tótfalusi István: Pán Péter (Klasszikusok fiataloknak) 2006

Ha már megismerkedtél a betűk világával, örömmel ajánlom Neked a Pán Péter történet ifjúsági változatát!

Patrick, Cat: Forgotten: úgysis elfelejtem (Vörös pöttyös könyvek) 2015

Történet a feledékenységéről! A tizenhat éves London Lane agyából éjjelente törlődnek az előző napi események. A segítsége csupán az előző este írt jegyzetei és egy bizalmas barátó. A bonyodalmak akkor kezdődnek, amikor az iskolában felbukkan egy új fiú...

Ahern, Cecelia: Ahol a szívárvány véget ér 2008

Rosie és Alex jóban-rosszban kitananak egymás mellett, izgalmas órai levelezésük közepette még nem sejtik, hogy egész életüket így fogják eltölteni. Mindketten dolgoznak, házasodnak, gyermeket nevelnek, de a varázslatos kötelék, amely összeköti őket, mindvégig megmarad. Több van-e köztük pusztá barátságánál? Ha kapnának egy utolsó lehetőséget, kockára tennének-e mindent az igaz szerelemért?

Oravec, Nóra: Az igazi kötelék

Klőe teljesen összetörve érkezik haza az amerikai álomutazásról. Nem tud megbirkózni a ténnyel, hogy elvesztette Benit, hogy újra magára maradt, senki sincs mellette, akire támaszkodhatna. Úgy érzi, egész élete vakvágányra futott, és innen már nincs visszaút. Ám amikor a fiú egyszer csak besétál az ajtón, ráébred: a sors felkínált neki még egy esélyt...

Fforde, Katie: Flora választása

Flora Stanza hátrahagyva eddigi pörgő londoni életét vidékre tart, hogy átvegye a családi vállalkozást, egy régiségkereskedést. Eddigi tudását az antikvitásokról kizárólag napi tv műsorokból szedte össze, de a hiányzó ismereteket nagy lelkesedéssel pótolja. Flora elbizonytalanodik, amikor nem részesül az elvárt meleg fogadtásban. Udvariatlan unokatestvére Charles és jegyese Annabelle elszántan küzdenek azért, hogy hazaküldjék Florat és kivásárolják a részét az üzletből. Az ajánlat igen kecsegtető és könnyű megoldás lenne a tapasztalatlan lánynak egészen addig, amíg egy különös jel nem készíti maradásra.

Kotz Eszter

könyvtáros

KOSZORÚZÁS

Az Együtt Kulturális Egyesület a nemzeti gyásnapon,
2015. november 4-én, 17 órai kezdettel

rövid megemlékezést

tart

a Rév utcai Scheili-házban lévő '56-os emléktáblánál

A megemlékezés után a moziban

Csics Gyula,

az **1956 egy kisfiú szemével**

című könyv szerzője tart

előadást

A megemlékezésre és az előadásra

szerezzéssel hív mindenkit

az **Együtt Kulturális Egyesület**

November – Szent András hava – Őszutó

Márton napján, ha felhőket látsz az égen,

Állhatatos időre ne számíts a télen!

A Katalin-napi időt jól jegyezd meg,

Mert januárban is ilyen idők lesznek.

Mesegombolyító családi alkotóműhely Visegrádon

Október 10-én, szombaton, egy hűvös, esős őszi délutánon a Diódénes meséje mellett és őszti idéző magyar népdalok éneklése közben kis csapatunkkal gyertyát mártottunk. Míg a kanócon „kövéredett” a viasz, az üst körül táncoltunk, örvendtünk, jót mulattunk.

Este pedig saját gyertyánk fényénél gondoltunk vissza a közös alkotásunk, dalolásunk örömeire, csodás élményeire.

Nagy izgalommal készülünk a novemberi találkozásunkra!

Szeretettel várunk **november 14-én, szombaton 15.00 órakor a Mátyás Király Művelődési Házba** minden kedves érdeklődő családot!

Jókainé Gombosi Beatrix (népi iparművész)
és *Balázs Marietta* (Ringató foglalkozásvezető)

Mesegombolyító családi alkotóműhely Visegrádon

November 14-én, szombaton 15.00–17.00 óráig nagy örömmel várunk minden alkotó kedvű és közösségi éneklésre kész családot a **Mátyás Király Művelődési Házba!**

Ebből az alkalomból **adventi koszorút** fogunk készíteni, miközben **télköszöntő** dalokat fogunk együtt énekelni!

Nagy örömmel és szeretettel várunk minden kedves érdeklődő családot!

Jókainé Gombosi Beatrix (népi iparművész)
és *Balázs Marietta* (Ringató foglalkozásvezető)

A hónap műtárgya

„Őszbe csavarodott a természet feje,
Dérré vált a harmat, hull a fák levele,
Rövidebb, rövidebb lesz a napnak útja,
És hosszúkat alszik rá, midőn megfutja.”

(Arany János: Toldi estéje)

November

Naptárunk 11. hónapja a régi római kalendáriumban a kilencedik volt, neve is a latin számnévből ered. Bár erre az időszakra a mezőgazdasági munkák nagy részét már befejezték, a Mediterráneum egyik legfontosabb terményének, az olívbogyónak csak ekkor kezdődött meg a betakarítása.

A hónap nem bővelkedett vallási ünnepekben. A legjelentősebb rendezvény a kéthetes *Ludi Plebei* volt, ami egy történelmi eseménynek, a *plebs* (köznép) és a *patrícusok* (előkelők) kibékülésének állított emléket. A népszórakoztatását színházi előadások mellett futóversenyek, lovas felvonulások, lóversenyek, kocsiversenyek, cirkszi játékok biztosították.

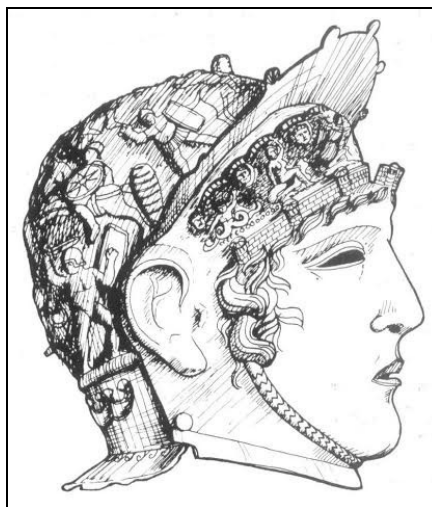
A lovas tornák mindig nagy érdeklődésre tartottak számot a Római Birodalomban. Ennek egyik típusa a hadsereg lovas egységeinek gyakorlatozására szolgált: nemcsak az ügyességet, közösségi szellemet, de a manőverezést is fejlesztették vele. A ló és a lovas is külön erre a célra használt díszfegyverzetbe (jelmezbe) öltözött.

Díszfegyverzetbe öltözött lovas és ló

A sisakok fényesek, díszesek voltak, gyakran tollal is felszerelték őket. Páncél helyett testhez álló színes ruhát, bőrmellényt húztak, pajzsot és tompa fegyvert használtak.

A feladat mitológiai, történelmi események „újrajátszása” volt, pl. a görögök és az amazonok harca. Ezt bizonyítja az is, hogy a sisakok között férfi és női arcot mintázó darabok is vannak. 1962-ben Visegrádon, a 11-es út munkálatai során a várkerti bekötőútnál egy 2–3. századi római őrtorony és település maradványait találták meg a régészek.

Római katona sisakban

A feladat mitológiai, történelmi események „újrajátszása” volt, pl. a görögök és az amazonok harca. Ezt bizonyítja az is, hogy a sisakok között férfi és női arcot mintázó darabok is vannak. 1962-ben Visegrádon, a 11-es út munkálatai során a várkerti bekötőútnál egy 2–3. századi római őrtorony és település maradványait találták meg a régészek.

Nőies arcvonású sisak arclemeze

Az egyik félig földbe ásott lakóház omladékából amazonra utaló, nőies arcvonású sisak arclemeze került napvilágra. Ez arra utal, hogy itt, a birodalom határvidékén is a fentebb leírt edzéssel tartották magukat karban a lovas katonák. Persze nem zárhatjuk ki azt, hogy éles helyzetben is használták őket, hiszen a teutoburgi csata helyszínén is – ahol a germánok Kr. u. 9-ben három római legiót semmisítettek meg – került elő hasonló sisak.

A hónap templomi szertartásai során alvilági (*Pluto*, *Proserpina*) és a termésért felelős istenségeknek (*Jupiter*, *Cybelé*) áldoztak. Ez utóbbiaknak nyilvános „díszbédet” adtak a város vezetői, ahol a hordozható szobrok képviselték az isteneket. Csöndesebb volt az alvilág urának és feleségének szertartása, ahol a sötétséget idézve fekete bárányt áldoztak.

Boruzs Katalin régész

Néhány kiegészítő adat

a visegrádi Keresztelő Szent János-plébániatemplom(ok) történetéhez (1. rész)

Bizonyára sok visegrádi lakos számára közismert az a tény, hogy városunk első kora újkori plébániatemploma a Rév utcában állt. A 18. század elején az itt lévő középkori városi lakóházak maradványainak felhasználásával kialakított templomnak az 1756. évi egyházlátogatási jegyzőkönyv (Canonica Visitatio) szerint a Keresztelő Szent János-oltárképpel díszített főoltarán kívül még négy mellékoltára volt. A *Szűz Mária*, *Szent Rókus* és *Szent Sebestyén*, *Szent Anna* és *Szent Vendel* tiszteletére szolgáló három mellékoltáron kívül volt még egy negyedik is, amely *Szent Gyula* mártír ereklyéit őrizte. Ez utóbbit az 1740-es években az uradalom tisztartójaként Visegrádon tevékenykedő *Riegler Jakab* adományából emelték. Valószínűleg nem véletlenül kerültek ezek az ereklyék Visegrádra, mert az 1741–1753 közötti években a Nyitra melletti Nagymőkén (ma ez a falu Vel'ke Janikovce néven Nyitra városhoz tartozik) működött *Rabcsek András* plébános, aki 1749-ben *Szent Anna* és *Szent Gyula* ereklyéinek tiszteletéhez alapított Szent Anna és Szent Gyula Társaságot, amelyet pápai jóváhagyás erősített meg. 1750-ben magyarul és németül adott ki erről nyolcadrés alakú, metszettel kísért füzetet, amelyben közli az engedélyeket, a társasági regulákat és búcsúalkalmakat.

Minden bizonnyal *Rabcsek András*, aki később szepesi kanonok lett, tevékenysége jóvoltából az addig ismeretlen *Szent Gyula* mártír személyének és ereklyéinek tisztelete is valamennyire elterjedt. Talán ennek a népszerűsítő munkának eredményeként figyelt fel *Riegler Jakab* tisztartó *Szent Gyula*, avagy Julius mártírnak az életére, és az általa megszerzett ereklyék tiszteletére mellékoltárt emeltetett.

Rabcsek András kanonoknak (1712–1792) a nyitrai egyházmegyei könyvtárban őrzött kéziratai közt ott volt többek közt a *Pamatna Knika sv. Juliuše Mučedlnjka (Emlékkönyv Szt. Gyula vértanú tiszteletére)* c. munkája is. Ezt a kéziratot nem nyomtatták ki, így tartalma nem vált közismertté.

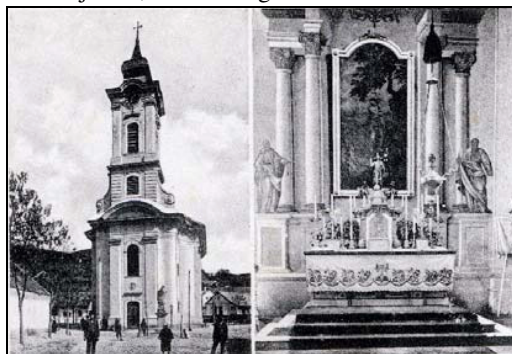
A visegrádi uradalmat *Lipót császár* 1699-ben elzálogosította *Ernst Rüdiger Starhemberg* grófnak, ami törvénytelen volt, Visegrád ugyanis koronabirtok volt, amelyet nem lehetett elidegeníteni. A magyar országgyűlés a törvénytörés miatt többször tiltakozott, ezért az uralkodó beleegyezésével 1755-ben a Starhemberg család kénytelen volt visszaadni a visegrádi uradalmat a kincstárnak. Visegrád mezőváros tulajdonosa ismét a kincstár (király) lett. A kamarai igazgatást 1756-ban vezették be.

A hazai nagyobb arányú katolikus templomépítkezés a 18. század második harmadában indult meg. A legtöbb falu ekkor kapta máig is álló, szilárd, boltozott templomát. Ennek a századnak folyamán a barokk templomoknak néhány általánosan elterjedt formája alakult ki, és ezek a típusok terjedtek el a helyi adottságokhoz alkalmazott variációkban szinte az ország egész területén. Az esetek többségében a földesúr (kegyúr) építtet. A kincstári uradalmaknak, így Visegrád esetében is, a kamara az építtető.

Az új, második plébániatemploma építését 1773-ban kezdték meg *Schade Lénárd* esztergomi építőmester tervei alapján. Az 1773-ban elkezdett és 1782-ben befejezett

templom új helyre, a mai Fő utca és Nagy Lajos király utca kereszteződésébe került.

A késő barokk stílusban megépült, szabadon álló, homlokzati tornyos, egyhajós templom külsejéről és eredeti berendezéséről csak jóval későbből, 1909-ből van értesülésünk. Ebben az évben jelent meg egy vékonyka füzetke formájú *Visegrád (Magasvár)* c. könyvecske, amelynek szerzője *Laczó Viktor* volt. Visegrád múltjának ismertetésén túl a szerző a falu jelenéről és jövőjéről is ad néhány oldalnyi rövid összefoglalót. Megemlíti, hogy az 1782-ben *Keresztelő Szent János* tiszteletére épített plébániatemplomnak főoltarán Jézus szobra áll, amely *Rigler József Edéné* adománya. A templom mellékoltárai *Szent Gyula*, *Fájdalmas Szűz* és a szepőltelen fogantatás tiszteletére vannak felszentelve. *Rigler József Edéné* férje volt az, aki az 1880-as években Visegrád Dömös felőli határ részén, amelyet később Gizella-telepnek neveztek el, Fanemű Rajz- és Írószer Gyárat és mellette üdülőtelepet létesített. A Rigler-féle író- és rajzszergyárban feldolgozták a környékbeliektől jó áron felvásárolt vadgyümölcsfákat, fodros juhart, köris- és égerfákat is.

Képeslap 1909-ből. A felvételt Bene Vince készítette

Még ugyanazon évben, vagyis 1909-ben feladtak Visegrádon egy *Birkl József* kiadásában készült képeslapot, amelyen a plébániatemplom és mellette az oltár fényképét helyezték el. A képeslap bal oldalán a templom homlokzati tornya látható. A templomkapu és a kórus előterét megvilágító ablak között középen kerek rozettában töviskoszorús Krisztus-fejet ábrázoló relief van, melyet azóta eltávolítottak.

Novák Sebő adományából az 1800-as évek elején készült Nepomuki Szent János-szobor ekkor még a templom előtt állt, ma ez a szobor restaurált állapotban a templom előcsarnokában van.

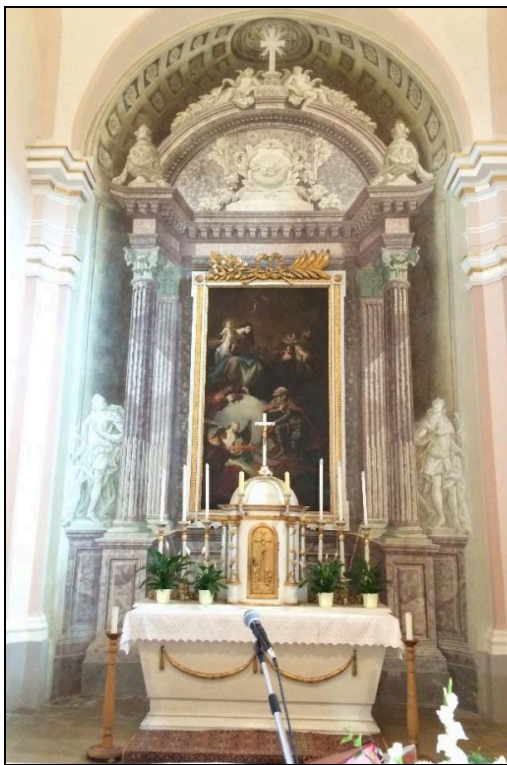
A képeslap másik, vagyis jobb oldalán a főoltárról készült felvétel látható. A gazdagon hímzett terítővel letakart szarkofág alakú áldozó oltár (menza) két oldalán íves hajlatú talpazaton egy-egy szembenéző, térdelve imádkozó (adoráló) kiterjesztett szárnyú angyal van. A kupolás templomot utánzó szentség ház (tabernákulum) mögött ott áll a *Rigler József Edéné* adományaként elkészült, bal kezében keresztes zászlót tartó, felemelt jobb kezével az ég felé mutató feltámadt Krisztust ábrázoló szobor. Az oltár mögött a falon félköríves záródású főoltárkép van, amelyen feltehetően Jézus megkeresztelkedése a Jordán folyónál jelenete látszódik.

A kép életlensége ellenére azért kivehető, hogy

a folyó vízében a meder fölé hajló fa alatt álló *Keresztelő Szent János* a jobb kezében egy kereszt alakú botot tart. A főoltárkép körüli falfelületen egy illuzionisztikus építészeti keret látható, vagyis az oszlopok és az apostol szobrok (a bal oldalon *Szent Péter*, a jobb oldalon *Szent Pál*) is festettek.

Az előbb említett illuzionizmus a késő barokk festészetnek az a törekvése, hogy festett architektúrával kelti a valóságos architektúra és ezzel a gazdag térillúzió képzetét (azaz: háromdimenziós tér benyomását keltő ábrázolás kétdimenziós síkban). Ennek a festészeti irányzatnak egyik korai megjelenési formáját az 1752 és 1755 között épült nagytétényi Nagyboldogasszony-plébániatemplombelsőben láthatjuk. Az 1759. évi Canonica Visitatio szerint a templom falainak és mennyezetének kifestése, valamint a fő- és mellékoltárai már elkészültek. A templomhajó középső boltozati szakaszát és az ahhoz két oldalon csatlakozó oldalfalakon lévő mellékoltárok (*Szent József* és *Szent Júlia*-képek) köré illuzionisztikus, a valóság látszatát keltő architektúrát festett egy ismeretlen festő.

A 18. század második felében főleg Maulbertsch, segédei és követői – akik igen keresettek voltak a dunántúli templomépítkezéseknél – működése révén az egyszerűbb templomokba eljutottak a rokokó megoldások és a falakat feloldó illuzionisztikus festésmód.

A dömösi római katolikus templom szentélye

Franz Anton Maulbertsch (1724–1796) német származású, Bécsben élő, Magyarországon is működő festő a közép-európai barokk művészet legjelentősebb eredeti tehetségű egyénisége volt. Van olyan szakvélemény, hogy a szomszéd faluban, Dömösön álló, 1733 és 1744 között épült, *Szent István* tiszteletére szentelt római katolikus templom főoltárképe 1790-ben Maulbertsch műhelyében készült. A *Szent István* feljárnlja Magyarország koronáját Szűz Máriaának témájú főoltárképet egy illuzionisztikusan

megfestett oltárépítmény veszi körül. A főoltárképen megjelenített István király személyéhez kapcsolódik a látszat architektúra szélein grisaille-ben festett két másik szent, a bal oldalon *Szent László*, a jobb oldalon *Szent Imre* álló alakja.

Az előbbi, grisaille szakkifejezéshez annyi magyarázatot fűznék, hogy arra a festési módra használják, ha a kép, jelen esetben a kép szoborkép, egy színnek, általában a szürkének különböző árnyalatainak felhasználásával készült. A dömösi templombelső felújítása 2003 és 2005 között történt meg. Az illuzionisztikusan megfestett oltárépítményt Győri Lajos festőrestaurátor művész és munkatársa restaurálta; néhány évvel később, 2010–2011-ben a pilismaróti Szent Lőrinc-plébániatemplom belső restaurátori munkáját is elvégezték. Győri úr elmondása szerint az 1810-ben klasszicista stílusban megépült templom szentélyének kifestését a megrendelők kívánsága szerint a dömösihez hasonlóan kellett elkészíteni. Állítólag ezért van az, hogy a pilismaróti templom szentélyében is illuzionisztikusan megfestett oltárépítmény látható, amely freskó és szekko (secco) technikával készült.

Visegrádi ismerőseimnek ajánlanám, ha arra lennének kíváncsiak, hogy száz évvel ezelőtt milyen lehetett városunk plébániatemplomának belseje, akkor utazzanak el Dömösre, és látogassák meg az ottani templomot. A dömösi templom ugyanis megőrizte a barokk kori falusi templomok kifestését és berendezését, amelyhez hasonló lehetett a visegrádi is. Maulbertsch követői közül mindössze egy ismeretlen nevű rokokó mestert említek meg. Ő volt az, aki Maulbertsch legjelentősebb művét, a sümegi freskókat utánozva kifestette az 1753–58 között épült balatonkeresztúri, Szent Kereszt felmagasztalása titulusú plébániatemplom belsejét.

A hazai barokk kor másik legismertebb és főleg a Dunántúlon sokat foglalkoztatott templomfestője Dorffmaister (vagy Dorfmeister) István volt. Dorffmaister (a festő legtöbbször így írta a nevét) 1725-ben (vagy 1729-ben?) Bécsben (?) született, ahol 1751–1758 vagy 1759 között elvégezte a festői akadémiát. 1762-ben Sopronba költözött, és itt élt 1797-ben bekövetkezett haláláig. Illuzionisztikus festésmódot is felhasználó munkái közül három templomot említenék meg, amelyek a legszínvonalasabb munkái. A császári (Komárom-Esztergom megye) plébániatemplom szentélyében 1775–1776-ban festett oltárarchitektúrát, mennyezetfreskókat és oltárképeket. A Péter és Pál apostolok elválását ábrázoló főoltárkép is az ő alkotása. Nova (Zala megye) és Nyúl (Győr-Moson-Sopron megye) községek katolikus templomaiban is megtalálhatjuk Dorffmaister alkotásait. A novai templom dekorálására 1779-ben kap megbízást Szily szombathelyi püspöktől. Nyúl község Mindenszentek tiszteletére szentelt templomában ugyancsak a szombathelyi püspök megbízásából festett falképet Dorffmaister István 1786-ban. A *Szent Borbála* vértanúságát ábrázoló főoltárképet itt is látszatépítmény keretezi, amelynek szélein *Szent László* és *Szent István* festett alakjai állnak.

A visegrádi templom barokk kori belső díszítésén és berendezésén az első kisebb változtatás akkor történt, amikor a jobb oldali, korábban *Szent Gyula* mártírnak szentelt mellékoltár titulusát megváltoztatták.

Szöke Mátyas c. múzeumigazgató

(Az írás II. részét decemberi számunkban közöljük.)

Kirándulni jó??? Kirándulni jóóó...!!!

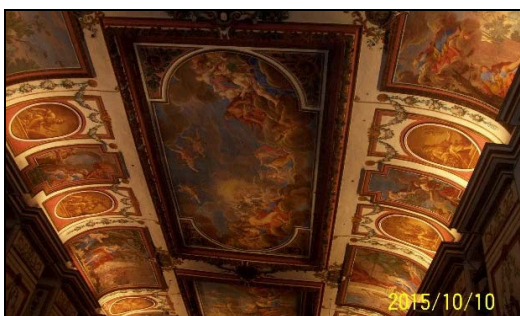
Október 10-én úgy 21 óra tájékán egy hatvan fős buszon a következő tréfás hangulatú versike hangzott el *Bánó László* felolvasásában: „*Erika és Mátyás! / Szervezték: áldás. / Várat, kastélyt láttunk, / mindent megcsodáltunk. / Köszönjük hát Néktek / ezt a sok-sok szépet. / Mai túránk „menő”! / Jön a következő?!*”

A köszönő-köszöntő a *Zoltán Erika–Szöke Mátyás* házaspárnak szól az Együtt Kulturális Egyesület őszi kirándulásán résztvevők nevében.

Átlapozva a Visegrádi Hírek előző évtizedek számait, nem találunk olyan évfolyamot, melyben ne lenne legalább 7–10, kirándulásról szóló beszámoló. Ezek lehetnek osztálykirándulások, utazási irodák által meghirdetett, vagy egyesületek, klubok, munkahelyi, baráti közösségek által szervezett helyi vagy távolabbi célponttal megjelölt, egy vagy több napos kirándulásokról, kalandtúrákról, tanulmányutakról, cserelátogatásokról szóló leírások. UTAZNI – KIRÁNDULNI – KIMOZDULNI – TEHÁT JÓ!

Az *Együtt Kulturális Egyesület* évente két alkalommal szervezi tagjai számára kirándulásait. Selmecebánya után 2015-ben az őszi útvonal célpontja: *Kismarton – Ruszt – Fertőrákos* volt.

A kismartoni Esterházy-kastély a híres történelmi család központi rezidenciája, Burgenland legszebb kastélya. A fényűzően berendezett termekben valósággal megelevenedik a hercegi múlt és az Esterházyak városi élete. Számomra a látogatás igazi fénypontját a Haydn-terem jelentette, mely nemcsak a világ egyik legjobb akusztikájú koncertterme, hanem *Joseph Haydn* alkotói tevékenységének eredeti helyszíne is. A híres zeneszerző több mint negyven évig állt az Esterházy-család szolgálatában. A barokk stílusban tobzódó díszteremben megpihenve nem volt nehéz megidézni a Mester napjainkig is hatást gyakorló művészetét. A kastélylátogatás után ki-ki kedve szerint sétálhatott a kastélyparkban vagy Kismarton sétálóút-cáján.

A hangversenyterem impozáns mennyezete

Sokat nem időzhettünk, mert várt már minket a néhány kilométerre lévő Ruszt városa. Az ékszerdoboz belvárosa szépségét sajnos nem élvezhettük, mert épp egy városi ünnep sátrai ezt akadályozták, kárpótlásul egy szlovén énekkar–tamburazenekar műsorát hallgathattuk. Érdekeségeket, Visegrádhoz is köthető információkat *Szöke Mátyástól* hallhattunk a Szentháromság-templom békés csendjében. Az már nem is újdonság, hogy királyaink közül *Károly Róbert*, majd *Hunyadi Mátyás* neve elhangzik mint adományozó, vásártartási jogot nyújtó uralkodók. Frissebb hírként tudtunk új információt a visegrádi Ke-

resztelő Szent János-plébániatemplomunkról, a főoltárt díszítő festményről. Olvasásra ajánlom az újság e havi számában megjelenő

A Szentháromság-templom oltárképe

tanulmányát, melyben szakszerűen és részletesen leírja a templom védőszentjéhez kapcsolódó, korábbi oltárkép „sorstörténetét”, ezzel is jelezve, hogy van felelőségünk és feladatunk kincseink, értékeink megóvására.

Az elmaradhatatlan gólyafészek egy ruszti háztetőn

A diákok mintha a bálna szájából jönnének elő

Ruszt után egyenesen Fertőrákos irányába folytattuk utunkat. Lenyűgöző látványban van része annak, aki a kőfejtőben a természet és ember alkotta monumentalitás „díszletek” között parányi lényként tudását és fantáziáját aktivizálva próbálja elképzelni évmilliók világát.

Az 1951-ben védetté nyilvánított Fertőrákosi Kőfejtő 2001 óta az UNESCO Világörökség része. Osztálykirándulásom kedvelt célpontja lehet – ajánlom az iskolák figyelmébe!

Az élményekkel feltöltődve jólesett a finom estebéd a Puskás étteremben, majd ezt követően a hazautazás.

Remélem, hogy az Olvasók is elfogadják a cikk elején feltett kérdésre adott válaszomat: KIRÁNDULNI JÓ!

Mezei Anna

(Cikkünket Csepreginé Borostyán Anikó fotói színesítik.)

Emlékszünk még? Emlékezzünk!

Az esztendő szinte valamennyi hónapjához köt valami vidám, boldogító, szeretetet kiváltó esemény. A legkedvesebb évszak – legalább is számomra – a tavasz, talán a természet újraéledése miatt, de talán azért is, mert rajtam kívül sok-sok hozzátartozóm, rokonom, barátom születésnapja, névnapja, megkeresztelése, esküvője is erre az évszakra esik.

Örök igazság: a jót, a jót ígérő eseményeket mindig „piros betűs” ünnepként éljük meg.

Van azonban olyan évszakunk, az őszi, melynek egy napja, november másodika, eszébe juttatja mindenkinek: gazdagnak, szegénynek, hogy semmi nem tart örökké, az életünk sem. Ez a nap a halottak napja. Ilyen tájt felkeresünk hozzátartozóink, barátaink sírját, s miközben imádkozunk értük, felidézünk gondolatban közös emlékeinket.

Ez az esztendő számomra különleges, mivel sok halottam közül néhánynak külön évfordulója van. Az itt felsoroltak – három kivételével – valamennyien a visegrádi temetőben alusszák örök álmukat:

80 éve, 1935-ben hunyt el anyai dédapám, *Niedermüller Antal* (76 évesen);

55 éve, 1960-ban imádott apai nagymamám, *Scheiliné Nádler Mária* (85);

45 éve, 1970-ben keresztapám, *Niedermüller Béla* (69), az egykori Béla vendéglő tulajdonosa;

40 éve, 1975-ben nénikém, *Kissné Niedermüller Etelka* (83), valamint unokabátyám, *Grósz Mihály* (50);

35 éve, 1980-ban édesapám, *Scheili Róbert* (74);

25 éve, 1990-ben szeretett édesanyám, *Scheiliné Niedermüller Erzsébet* (84) és a kedves *Schandl Erzsike* (37);

15 éve, 2000-ben unokabátyám, *Nemes (Niedermüller) Antal* (75).

Valamennyi szeretteimről sok-sok kedves és érdekes történetet tudnék elmesélni, de a fent felsoroltak közül is most csak kettőről. Természetes, hogy a szép korúak egy napon magunkra hagynak, de különösen fáj a búcsú, ha valakit fiatalon ragad el a halál.

Ezek közé tartozik *Grósz Mihály* unokabátyám és *Schandl Erzsike* unokahúgom.

Unokabátyám, *Grósz Mihály* nekem mindig csak Mich'1 volt és marad is, mivel kisgyerekként, kb. 75 éve így ismertem meg. Akkor még nem tudtam, hogy Mich'1/Mic-

hael a magyar Mihály keresztnév német megfelelője. Neki az az esztendő kettős jubileumi éve, mert 90 évvel ezelőtt, 1925-ben született. Rá 50 évvel tragikus hirtelenséggel itt hagyta kedves feleségét, *Helm Nusikát* és szeretett gyerekeit, a 20 éves Misit és 13 éves Zsuzsát. Tanult szakmáját csak megkésve folytathatta, mivel a II. világháború harca szőlította és több mint három évi szovjet hadifogság után, a Kijevben 1948. május 27-én kiállított „szabaduló levele” tette lehetővé, hogy hazájába visszatérjen. Építőipari technikusként a budapesti 23. számú Állami Építőipari Vállalatnál idővel építésvezetői beosztásba került. Felelősségteljes munkájában az is segítette, hogy a mesterség csínját-bínját már gyermekfejjel elsajátította kőműves édesapjától, idősebb Grósz Miska bácsitól. Családja inkát – édesanyja, Irma néni, édesanyám egyik nővére volt – nagy szeretet kötötte össze. Ez volt jellemző Mich'1-re is. Ha szerteágazó munkája révén útja a pesti Kálvin téren át vezetett, nem egyszer néhány percre beugrott hozzánk. Vidáman, rá jellemző jókedvvel számolt be, hogy mi újság Visegrádon.

Egy napon szomorú hírt kaptunk: Mich'1 élete váratlanul véget ért. Csak ötvenéves volt! Örök nyugalomba helyezésekor, 1975. március 10-én, egy napsütötte, mégis szomorú hétfői napon Visegrád együttérző lakói mellett vagy fél száz munkatársa is ott volt a visegrádi búcsúztatóján. A sors kegyetlenségének tudható be, hogy halottak napján már a 49 évesen, 2000-ben elhunyt fiáról, a legifjabb Misiről is meg kell emlékezni itt hagyott családjának.

Minden haláleset gyászt vált ki, és különösen fájdalmas, ha egy anya gyermeke koporsója felett hullatja könnyeit. Ez az én családom mellett (bátyámat tízévesen halálos közúti baleset érte Visegrádon, 1943-ban) a Grósz családot és a Schandl családot is érintette. A *Schandl* családot is lesújtotta a szomorú eset, amikor elvesztették szemük fényét, az aranyos, mindig segítőkész *Erzsikéjüket* 1990-ben. Mindössze 37 évet élt! Pedig ő haláláig az életet szolgálta, szó szerint. Az egykori Schöpf-Mérei Kórházban nővérként dolgozott. Nagy odaadással, szeretettel és lelkiismeretes munkával ápolta a legkedvesebb, a legrászorultabb családtagok, a koraszülött gyerekek egészségét. Rá igazán illett a keserű dal: „*Csak a jók mennek el...*”

Ezekkel a sorokkal, igaz szeretettel és mély együttérzéssel gondolok valamennyi halottamra, függetlenül attól, hogy most itt „csak” a jubilánsokra tértem ki.

Tisztelettel:

Scheili Béla (Budapest)

Elkezdődött az idei cserkészév!

Az október 3-i csapatkirándulással megkezdjük a 2015/16-os cserkészévet is. Az elmúlt hónapokban rengeteg közös élménnyel lettünk gazdagabbak és reméljük, hogy ez a jövőben is így lesz.

Néhány mozzanat a tavaszi, ill. nyári programokból: áprilisban *Kóspallagon* portyáztunk, ahol a csapat új tagjai először kóstolhattak bele abba, milyen is egy igazi cserkészportya. Ezt nem sokkal követte a *lovásberényi* nyári tábor, ahol mindenki megmutatta milyen ügyesen tud csapatban dolgozni, felelősen viselkedni és együtt felépíteni a tábort. A sok munkának és igyekezetnek meg is lett a jutalma, a tábor utolsó napján a csapat új tagjai a tábortűz körül fogadalmat tettek és ezzel kiscserkészzé váltak. Az idei tábor nagy élmény volt mindannyiunk számára, a rengeteg segítséget pedig ezúton is szeretnénk megköszönni a

szülőknél és minden kedves ismerősnek, aki segítette a csapat munkáját.

A nyár-ősz fontos eseménye még, hogy csapatunk két új őrsvezetővel lett gazdagabb, *Bene Júlia* és *Farkas Györgyi* sikeresen elvégezték az I. és X. kerületi őrsvezetőképzőt. Ehhez a szép teljesítményhez még egyszer szeretnénk nekik gratulálni.

A csapat ideai tervei között szerepel túrázás, egnapos program a legkisebbeknek, betlehemezés, csapatkarácsony, tavaszi kirándulás, tavaszi portya és az év zárásaként a nyári tábor. Természetesen ezekről a programokról a szülőket levélben és e-mailben is tájékoztatjuk.

Addig is a gyerekek a heti őrsgyűlések során folyamatosan találkoznak és gyarapítják eddigi cserkész tudásukat őrsvezetőik, *Bene Júlia*, *Farkas Györgyi* és *Félegyházi Botond* segítségével. *A Mátyás király cserkészcsapat vezetősege*

A csigajarat

Zsörtölődéseim vezetnek kezeimet a klaviatúrára. Bevalom, bosszúságom írom ki magamból, ám nem tenném, ha nem a közérdeket szolgálná!

Az elégedetlenség tárgyát a VOLÁN 880 számon fémjelzett, Budapest–Esztergom közötti járata képezi, illetve annak lassúsága, zsúfoltsága, járatritkasága és egyéb körülményei. Vegyük sorra a kifogásokat, keressük azok okát, de legyünk konstruktívak, keressük a megoldást is.

A lassúság. Mindenekelőtt matekozzunk egy kicsit! A fenti járat Újpest Városkaputól Visegrád Újtelepig a 39,6 kilométert 1 óra 17 perc alatt teszi meg, ami 30,86 km/óra sebességet, pontosabban lassúságot jelent. Még pontosabban jelentene, ha nem késne mindig! Eme előzmény két gondolatot ébreszt, egyrészt ha módomban lenne rá, jutalmaznám azt, aki már egyszer is utazott úgy, hogy nem késelt a busz. Másrészt nem tudom, hogy a számadatok miatt bosszankodunk, vagy örülnünk kellene? Örülhetnénk, ha jegyeznék, mert ez a lassúság bizonyára Guinness rekord.

Csak egy okot említsünk erről a lassúságról! Járatunknak 12, az összes VOLÁN-járatnak nem kevesebb, mint 38 megállóhelye van Szentendrén. Nyilvánvaló, hogy egy 27.000 fős településnek helyi járatot vagy járatokat kellene biztosítani, nem a távolabbi átutazókat „szívni”.

A zsúfoltság. Egy alkalommal személyesen tapasztaltam, hogy két ellenőr lemondott magas hívatásának teljesítéséről, a busz zsúfoltsága miatt csalódottan legyintettek, meg sem kísérelték rá a fölszállást!!! (Igen, a mondat végén három felkiáltójelet tetszetek látni.) E túlzásfokosság miatt engedjék meg még egy példa s egy abból eredő gondolat. Pont Leányfalun át „döngettünk”. A busz csuklójában szorongtunk, három mandulavágás szemű nyomódott hozzám. Két férfi és egy hölgy, a fiúk kurta vászonkalapban, az egyikük okos telefonján próbálja követni, hol járunk? Rám tekint, szótagolva kérdi:

- Le-ány – kis szünet – faló?
- Leányfalu – igazítom ki.
- Aha, aha, Le-ány – kis szünet – farú.

Tessék elhinni, nekünk nem a külhoniak véleményéért és kiszolgálásáért kell „pedáloznunk”. Melyik náció volt valaha is tekintettel a magyarságra? Legyen annyi önbecsülésünk, hogy magunknak teremtsünk emberi körülményeket. Ezt megérdemelné a sok-sok munkába, iskolába járó és a Dunakanyar szépségeit kereső hazai turista.

A járatritkaság. Nem akarok egyetlen Pest megyei tele-

pülés rovására sem példálózni, ezért a nevét nem írom ki! De hogy lehet az, hogy oda félóránként indít járatokat a VOLÁN, holott az érintett települések száma töredéke a 880-asnak? Hol itt a következetesség?

Az utazási körülmények. Bizony-bizony, a pilótákat látásból már jól ismerjük, ők mindent megtesznek, de van kivétel, aki biztosítja az ingyen szaunát. Rekkenő hőség kinn, zsúfoltság a buszban, a klíma kikapcsolva, az ablakok és a tetőszellőzők zárva, nehogy huzatot kapjon a verejtékében fürdő populáció! Ennyit adalékot az utazási körülményekhez.

Kérdéseim tömegét tudnám intézni a közlekedési cég vezetőségéhez:

- A VOLÁN magas bástyáiról nem lehet rálátni a buszokon uralkodó viszonyokra?
- Az ellenőrök, buszvezetők nem jelzik ezeket a körülményeket?
- Érdeklí egyáltalán a céget a lakosság kiszolgálása?
- stb.

Ezen cikk írója nem közlekedésszervező szakember, de nyilvánvaló a változtatások szükségessége, mint:

– A 880-as járatot már réges-rég legalább fél óránként kellene indítani.

– Az útvonalának csak a következő megállókat kell érintenie: Újpest Városkapu, Szentendre Bükkös-patak (igen, nem a buszpályaudvari kitérőt!), Leányfalu Pócsmegyeri rév, Tahitótfalu Hídfő, Dunabogdány Patak, Visegrád Nagymarosi rév (megjegyzem, ha igaz lenne, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze, Újtelepet írtam volna), Dömös Posta. Pilismarót Községháza, Esztergom Autóbusz-állomás, slussz-passz.

– Óránként Szentendrétől Esztergomig „rongyoljon” egy csigajarat.

– A csúc és csúcson kívüli időkre pedig a különböző befogadó képességű buszokat kell változtatni. (Ausztriában személyesen tapasztaltam, hogy csoportunk részére 8 férőhelyes kisbuszt küldtek!)

Befejezésül annyit, hogy írásom címét a Visegrádi Hírmondóból kölcsönöztem, a „*csigajarat*” kifejezés ott hangzott el. Lám, lám, mennyire fején találták a szöveget!

Jancsó Ottó Rákóczi u. 2/C.

Ui.: Szeptember 25-én délután fejezem be írásomat, pont hazaérkezik a feleségem. Panasolja, a busz megint majdnem húsz percet késelt, s annyira tömött volt diákokkal, hogy be sem állt a szentendrei pályaudvarra; reménytelen lett volna ott bárkinek is fölszállnia!

Szentendre Rend-trendje

A visegrádi körzeti megbízott égő autót oltott

A Visegrádi Rendőrőrs körzeti megbízottja 2015. október 3-án 11 óra 30 perckor a visegrádi Panoráma úton haladt a fellegvár irányába, amikor arra lett figyelmes, hogy a bobbálya parkolójában egy személygépkocsi motortereből füst áramlik ki, és az autó kigyulladt.

A körzeti megbízott értesítette a tűzoltóságot, majd ezt követően rögtön megkezdte a parkoló lezárását és az üzemeltetővel közösen megkezdte az autó oltását. A tűz továbbterjedésének megakadályozása céljából a rendőr a saját gépjárművével, vontatókötél segítségével két autót elvontatott a lángoló jármű közeléből.

Az időközben kikerülő tűzoltók a motortereből az utastérbe is áterjedt tüzet eloltották és megállapították, hogy a tüzet feltehetően műszaki hiba okozta.

A visegrádi rendőr gyors reagálásának és helyzetfelismerésének köszönhetően a kiegészítő gépkocsin kívül más autóban nem keletkezett kár, és személyi sérülés sem történt.

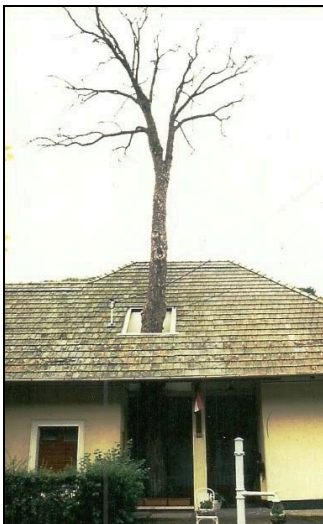
Szentendrei Rendőrkapitányság

Egy fa tragikus története

Feleségemmel már több éve vagyunk visszatérő üdülővendégek Visegrádon. 2014 nyarán egy különös látványra figyeltem fel: egy hatalmas fa volt ez, amely szinte részévé válva egy háznak, utat kapott a földemen és a tetőn keresztül, fel, a kéklő levegőégbé. Fényképezőgép akkor nem volt nálam, de az idei nyár utóján ismét felkerestük a Mátyás király u. 6/A alatti házat; meglepődve láttuk, hogy a tavaly még élő fa teljesen kiszáradt. Készítettem néhány fotót, s közben kijött a házban lakó *Dobó István* erdőmérnök és felesége. Beszélgetni kezdtünk, s megtudtuk tőlük, hogy a fa török mogyorófa – vagyis az volt, amíg élt.

– *Tavaly még zöldelt a tető felett a lombkorona... Mitől száradt ki ilyen hamar?* – kérdezem a házaspártól.

– Igen, akkor még a fellegrvár felőli ág élt, de a korona többi részén már régebben megjelentek a pusztulás jelei – mondja *Dobó István*. – A felettünk lévő út alatt húzódnó nagynyomású, régi vízvezetékcső többször eltört. Új csövet kellett volna lefektetni, de mindig csak az éppen eltört darabot cserélték ki. Az első csőtörés egy közelben lakó szomszédom szerint a hetvenes évek végén történt. A 2010-ben bekövetkezett csőtörés során a kizúduló víz a föld alatt egyre terjedt, és terjedt. Az út hegy felőli oldalán lévő ház, a ház alatti kimosódás és üregesedés következtében erősen megrongálódott, kis híján összedőlt. A szemben lévő ház pincéjében másfél méter magasan állt a víz, és később 150 köbméter betont kellett a pincébe tölteni, hogy össze ne roppanjon. Ezzel egy időben a mi pincénkben is megjelent a víz, pedig a csőtörések előtt erre nem volt példa. A török mogyorófa gyökérzónája is telítődött vízzel, és ez a helyzet sajnos nem változott. A fa pusztulásának általam feltételezett oka az, hogy a fa nem kiszáradt, ahogy általában hiszik, hanem megfulladt az oxigénhiány következtében. Mert a gyökérnek is szüksége van levegőre, illetve oxigénre.

– *Amikor tavaly itt jártunk, az volt az érzésem, hogy a fa, a ház és a házban lakók tökéletesen jelképezik az ember és a természet együttlétét. Hogyan, mikor vált a fa a ház részévé?*

– Az eredeti épület csak a fáig tartott – feleli az erdőmérnök. – A család azonban gyarapodott, három gyermekünk született, így a házat 1986–87-ben bővítenünk kellett. A fát azonban nem akartam kivágni; része volt az éle-

tünknek. Az építési terv tehát úgy készült, hogy a fa törzse a leendő házrész egy beszögellésében kapjon helyet. A földemen és a tetőzet héjazatán kellett a fa törzsének megfelelő méretű nyílást kialakítanunk, s jóval a tető fölélt kezdődött a korona. A fellegrvárba tartó autók gyakran megálltak, fényképezték a „kombinációt”, többen is elismerésüket fejezték ki – de voltak, akik furcsállották: „Még ilyet! Miért nem vágják ki azt a fát, ha egyszer útban volt?!”

– Szerettük a török mogyorófát; tavasszal még reménykedtünk, hogy mégis újra kihajt, de csak az utolsó erejével való küzdelmét láttuk – meséli *Dobó Istvánné*.

Aztán *Dobó Istvántól* mint erdőmérnöktől kérdezem:

– *Mi jellemzi a török mogyorófát?*

– Hosszú életű, termése hasonló a közönséges mogyoróéhoz, de annál valamivel kisebb. Többféle értékes vitamint és egyéb, hasznos tápanyagokat is tartalmaz. Terméséből sokat fogyasztottunk, de ami az útra hullott, azt is hamar felszedték az erre járók. A török mogyorónak történelmi háttere is van: a magyarországi „Rákóczi-fák” jó része – hosszú életkoruk következtében – török mogyoró.

Most még hátravan egy hosszadalmas procedúra: a fát természetesen ki kell vágni, hiszen a letörő száraz ágak veszélyeztetik a háztetőt, az elektromos vezetéket, a közlekedést a járdán is, az úttesten is. Az áram kikapcsolása után alpinista technikára lesz szükség, hogy a fától végleg elbúcsúzhassunk.

*

Mindez tragikus története egy különleges szerepet betöltő, ritkán látható, akár a háromszáz évet is megérő török mogyorófának, pedig egy kis gondossággal – az új vízcső idejében való lefektetésével – egy eszmei értékkel is bíró fával több lenne az egyébként gyönyörű, tiszta városban.

Török András István
1183 Budapest, Előd u. 12.

Német „énem”

Az osztrák mondás szerint minden jó osztrákban van magyar és cseh vér is. Így vagyunk ezzel mi is. Legmagyarabb költőnk szlovák származású volt. Az aradi tizenhárom mártírnk közül ötnek német családneve volt. Egy szerb, egy horvát, három pedig erdélyi születésű volt. *Kossuth* anyai, *Görgey* apai ágon volt szépassági német származású: cip-szer. Édesapám színmagynak érezte magát osztrák apjával és sváb édesanyjával. Édesanyám viszont a legöntudatosabb német ma is szlovák és gyergyói őseivel. (*Mátyás*, legnagyobb királyunk apja havasalföldi volt, román, esetleg szerb felmenőkkel.) *Klapka* félig morva származású volt stb. Egy szóval nem csak *Jellasics* volt horvát, hanem *Táncsics* is félig és *Knežich* is.

Mi gyermekkorunkban az iskolában nagyon németellenes nevelést kaptunk, kötelező orosztanulással. A Tenkes kapitányán nőttünk fel. Sok évtizeddel később ezért lepődtem meg annyira, amikor Bécsben pár száz méterre a császári palotától egy nagyon „lepukkant” házban azt hirdette egy német nyelvű tábla, hogy abban a házban szállt meg mindig *II. Rákóczi Ferenc*, a magyarok fejedelme és a Habsburg-ellenes felkelés vezére. *II. József* császárnk ellentétben magyar földesurainkkal, mindent elkövetett a jobbágyterhek enyhítése érdekében. A reformkorban *Metternich* második felesége magyar volt. Viszont *Széchenyi*, sőt még *Wesselényi* felesége is német származású volt. *Kossuth* fia, *Ferenc*, a boldog békeidőkben magyar parlamenti képviselő volt, de a régi magyarok szerint „*aki Kossuth, az legyen Lajos, aki viszont Ferenc, az legyen Deák*”. A törökök kiűzése a Habsburgok által vezetett európai koalíció nélkül nem lett volna lehetséges. Viszont mindig minden német lakta területen az volt a szokás, hogy a földet egyben odaadták az elsőszülöttnak (fiúnak). A többi gyerek mehetett, amerre látott. A svájci „Héjaváriak” (*Habsburgok*) viszont nem akarták Magyarország újranevesítésére használni az „örökös tartományok” vagyis Ausztria lakosságát, ezért svábokkal telepítették be az elnéptelenedett vidékeket. Akik a legjobban bírták a hajózást, azok akár a Duna-deltáig is eljuthattak. Bár szervezeten lettek telepítve. Így kerültek apai nagyanyám ősei Dunaharaszti (Weissinger = énektudó, nótafa).

A kiegyezés után a magyarok minden örvidéki faluban, még a német laktákban is bevezették a kötelező magyar nyelvtanulást is, pedig a tatárjárás után a mai Burgenland németekkel lett újratelepítve. Apai dédapámat is az elemiben tanították meg magyarul. Nem ő volt az elsőszülött fiú, viszont Dunaharaszti ő is nagyon olcsón földet tudott venni. Kömenteset! Szombathely német neve Steinamanger – kömentes, köhiányos. Attól nyugatra egyre kövesebbek a földek. Amikor dédapámat felkereste burgenlandi bátyja, így szólt: „*Ohne Berge, kann man leben hier nix.*” Könnyen beszélt, ő kapta meg az összes földet otthon. Dédapám nem lett katona, mert tíz gyerekről kellett gondoskodnia. Nagyapám viszont már gyerekfejjel mint osztrák származású, német anyanyelvű, az osztrák hadseregbe lett besorozva. Kitzbühelben kapta meg a kiképzését mint hegyi tüzér. Ez volt élete legszebb időszaka. Utána évekig a romániai Szász-földet védte. A szuronyrohamok élete legborzalmasabb emlékei voltak. Soha többet nem járt külföldön.

A lovat, tehenet, sertéseket etetni kellett, így nagyapám még a nagyapját sem kereshette fel Burgenlandban soha. Pont mikor nyugdíjas korú lett, elvették a földjét. Másfél hónapra rá szívelégtelenségben meghalt, hároméves koromban. Két emlékem maradt róla: egy disznóölés és a dunaharaszti augusztus 20-i búcsú, ahol bármit megvett nekem, amire rámutattam. Pesterzsébetről, Soroksárról, Taksonyból

is minden gazdag svábot kitelepítettek, Dunaharasztiból viszont senkit. Egyetlen mondaton múlt. A háború elején bementek a fiatalok a polgármesterhez, hogy szeretnék megalapítani a Volks-bundot. Mire a polgármester azt mondta, hogy tűnjenek el a szeme elől, mert kihívja a csendőröket. A megszállás elején viszont kihirdették, hogy minden német nevű fiatal három napi élelemmel utazzon Kiskunlacházára, különben a szüleiket megölik. Ott egy napig várakoztak, mire végre bevagonírozták őket.

Nagyapám pár hónappal előtte magyarosította a családját, de a testvére Oroszországban halt meg. Nagymamám svábul is beszélt hozzánk. A kenyeret *brodinak* mondta, a cipőfűzőt *perlinek*. A hajunkat *siplinek* (birkagyapjú), ha „álomkórosak” voltunk, *schlifedlinek* nevezett, ha trehányak, *stark-schlampedeknek* (erősen slamosoknak). Voltak a Horthy-rendszerben cselédek, akiknek még bübös kemen-céjük is volt. Nekik csak sparherdjük a konyhában, ami nagyon jól főzött, de nagyon rosszul fűtött. Volt egy hatalmas ingaórájuk, feszület és szenteltvíztartó a falon és hatalmas dunyhák fűtőtest helyett. Este egy nagy kő lett felmelegítve a sparherden, becsavarva egy törülközőbe, betéve a dunyha alá. Hányszor megégette a lábunkat...

Édesapám még *Luttenbergernek* született, de hol van Luttenberg? Senki nem tudta, még Ausztriában sem. Pedig a középkori torz térképeken városként szerepelt. Negyvenéves voltam, mire egy oldalági Habsburg-leszármazott tudta a választ. Mind a mai napig óriási magyar hazafi. A Kádár-rendszert végigszenvetted a honvágym miatt. Magyarok között is kevés akkora patrióta van, mint ő. Nekik Trianon előtt Luttenberg közelében szőlők voltak, de utána még Ausztriába sem teheték be a lábukat. A II. világháború után viszont Magyarországon lettek volna életveszélyben. Nulláról kezdték újra az életüket Ausztriában. Szóval Luttenberg ma Szlovéniában van és Ljutomernek hívják. Dél-Stájerország is el lett csatolva.

Német származású édesapám magyartanárr volt, és mindenkit „lebulgároztot” gyerekkorában, aki svábnak titulálta. Gyergyói származású édesanyám viszont némettanár volt (Dunabogdányban legutoljára). Édesanyja még a Békás-szoros közelében született, de német nyelvű internátusban élt a húgával, mert nyolcéves korában elvesztette édesanyját. Ott bajor apácák voltak a nevelők. Ez a német nyelvű internátus Kolozsvárott volt. Édesanyám háromszor „szabadult fel”. Először Erdélyben, utána Taksonyban, végül útközben Ausztria előtt. A német nyelvtudását még Kairóban is tudta hasznosítani. Sőt Kazahsztánban is, ahová *Sztálin* a volgai németeket telepítette. *Hitler* viszont a dél-tiroliak áttelepítését ígérte a Krím félszigetre *Mussolininak* a szövetségért cserébe. Sztálin a kárpátaljai magyar kérdést nevezte „*kizárólag csak vagonkérdésnek*”.

Általános iskolás koromban végig tanultam a németet. Az orosz egészen a diplomaosztásig kellett, pedig a Kádár-rendszerben gyerek útlevelem nem létezett. Én a legelső keleti útlevelemet egyszeri kiutazási engedéllyel 25 évesen kaphattam meg. *Karaba Istvánnal* együtt voltam katona és együtt kezdtük lengyelországi egyetemi tanulmányainkat. Évente csak karácsonyra és nyárra jöhettünk haza egy írásbeli engedéllyel, de útlevelem nélkül... Feltéve, ha sikerült vonatjegyet szerezni, ami majdnem ugyanolyan nehéz volt, mint egy hazautazási engedély szünetidőre. Istvánnal egy században, de külön szakaszban szolgáltunk. A lengyel nyelvi intézetben viszont szobatársak voltunk (bár akkor mindenki „Désnesnek” becézte). Bármilyen irracionális is fiatalnak lenni, bárki újrakezdhetné, ha lehetne. Fialtság – boldogság.

Tisztelettel:

Losonci Miklós mérnök (Tahitótfalu)

Köszönetnyilvánítás

Köszönjük mindazoknak, akik
TEIZL JÓZSEFET
elkísérték utolsó útjára, sírján elhelyezték
a megemlékezés virágait,
és fájdalunkban osztoztak
*Édesanyja, özv. Teizl Józsefné,
húga, Fieszl Józsefné és családja*

Visegrádi munkahelyre keresünk
autóbusz-vezetőt,
bel- és külföldi utakra egyaránt,
akár beiskoláztatással is
Érdeklődni lehet: 06 (30) 921-8076

ALBÉRLET

78 m²-es kertesi családi ház
emeleti része kiadó
októbertől hosszú távra
Érdeklődni lehet:
06 (30) 266-0547-es számon

*Dunabogdányi gazdaságból
friss tehéntej, joghurt, túró
rendelhető házhoz szállítással*
Hock János kistermelő
06 (20) 223-1370

**Kistehér-fuvarozás 0–2 t-ig;
gépi földmunka**
Fieszl Csaba
Tel.: 06 (30) 226-3089

**WEBOLDAL TERVEZÉSE-ÜZEMELTETÉSE
HARDVER SZAKTANCSADÁS
ADAT- ÉS EGYÉB
SZÁMÍTÓGÉPES FELDOLGOZÁS
MUCSI ATTILA**
Telefon: 06 (30) 969 6197
Web: <http://www.mucsia.hu>

Cserépkályha építése,
átrakása,
új és régi csempéből
és téglakályha-építés

Honti László
06 (20) 356-6634

**AJTÓ, ABLAK,
ÁRNYÉKOLÁSTECHNIKA**
garanciával, korrekt áron

Herr Gábor
06 (20) 399-7027, 06 (20) 599-9337
www.herrsta.eu

**TŰZIFAEELADÁS
HÁZHOZ SZÁLLÍTÁSSAL!**
EÖRY CSABA
Tel.: 06 (30) 306-0516

F A T E L E P

2022 Tahitótfalu, Béke út 87.
(falu végén, Pócsmegyer irányába)

Faáru kedvezményes áron!
Novemberben bruttó 68.500 Ft/m³
Zsaludeszka 51.500 Ft/m³

Gerenda, padló, deszka, tetőléc, OSB,
tetőfóliák, lambéria

Szlovák, minőségi fenyő fűrészáru
óriási választéka azonnal, raktárról

Házhoz szállítás,
gyalulás és méretre vágás megoldható!

Nyitva tartás:
hétfőtől péntekig 7–16 óráig
szombaton 7–12 óráig

Telefon: 06 (30) 834-2299
06 (30) 462-4192

E-mail: tahifa87@gmail.com
www.tahifaker.hu

Autómentés, karosszéria-javítás, autószerelés,
autóüvegezés, kozmetika, fényezés,
biztosítás ügyintézés, kárrendezés,
autóüveg kis- és nagykereskedés,
forgalomból kivonás, javítás idejére csereautó,
vizsgáztatás, Old Timer felújítás!

Karosszérialakatos-tanulót felveszek!

HERR AUTÓSZERVIZ

2023 Dunabogdány, Ág u. 7.
Tel.: 06 (20) 957-0098

Ha nyár, akkor napszemüveg! Nálunk augusztusig a napszemüvegek körül forog a világ!
Részletek az optikában.

**SZEMÉSZ SZAKORVOSI VIZSGÁLAT, GYERMEKSZEMÉSZET
KONTAKTLENCSE, - VIZSGÁLAT - FORGALMAZÁS - KONTAKTLENCSE ÁPOLÓSZEREK
SZEMÜVEG KÉSZÍTÉS, JAVÍTÁS
FOTÓ CIKKEK, FÉNYKÉP ELŐHÍVÁS, IGAZOLVÁNYKÉP KÉSZÍTÉS**

2016 LEÁNYFALU, MÓRICZ ZSIGMOND ÚT 49/C. * NYITVA: H-P: 10.00-19.00, SZO: 10.00-14.00

Telefon: 06-26/580-072 (vizsgálati előjegyzés is)
www.horuszoptika.hu

2015. december 10-én (csütörtökön),
egynapos bécsi kirándulást szervezünk
A jelentkezéseket november 15-ig várjuk
a 06 (30) 450-6151-es telefonszámon

EGYEDI AJÁNDÉKOK DekorÁlom Bt.

**BÖGRE
PÓLO
PÁRNA
TÁSKA**

06 20 412 24 21
info@dekoralom.hu
www.dekoralom.hu

VISEGRÁDI HÍREK

Kiadja Visegrád Város Önkormányzata

Megjelenik havonta, 800 példányban

Felelős szerkesztő: Gróf Péter

A szerkesztőbizottság tagjai: Borsody István, Gróf Péter, dr. Gróh Dániel,
Mezei Anna, Mikesy Tamás, Szigeti János

Kéziratleadás: minden hó 15-ig

ISSN 1587-7477 (nyomtatott) – ISSN 2416-0350 (online)

Írásaik tartalmáért a szerzők vállalják a felelősséget!

Szerkesztőség: Visegrád, Széchenyi u. 11.

Tipográfia, tördelés: Borsody István

Nyomdai munkák: Kucsák Könyvkötészet és Nyomda, Vác

DR. SZOLNOKI JÁNOS

26/317-532

30/9370-863

www.hegyvidekiklin.fw.hu

ÁLLATKÓRHÁZ

✚ SZENTENDRE, RÓMAI SÁNC 2/B.

RENDELÉSI IDŐ:

H.-P.: 8.00 - 20.00

Szo.: 9.00 - 12.00

- bejelentkezés alapján

✚ TAHITÓTFALU, SZENTENDREI ÚT 6.

(TESCO-val szemben)

RENDELÉSI IDŐ:

H.-P.: 9.00 - 12.00

15.00 - 19.00

Szo.: 9.00 - 12.00

- bejelentkezés alapján

Éjszakai, hétvégi ügyelet: 06 30/662-6849

SZOLGÁLTATÁSAINK:

- Sebészet, orthopédia
- Belgyógyászat
- Szülészet
- Szemészet
- Röntgen
- Labor
- Endoszkóp
- Lézer
- Mágnes therápia
- Ultrahang

Teljes körű ellátás, kizsállás, házi állatorvosi ellátás

ÁRVÍZI VÉDMŰ 2014

VISEGRÁD

November végén befejeződnék az árvízvédelmi beruházás első ütemének kivitelezési munkálatai

Október folyamán hosszított műszakban, valamint hétvégén is dolgoztak a kivitelezők az árvízvédelmi mű megépítésén.

Az alapozás 100%-ban elkészült annak ellenére, hogy az esős idő jelentősen hátráltatta a munkát.

A kápolnánál egy helyen talajcserét kellett elvégezni az átázás miatt, hogy folytatni tudják az építkezést. Az elmúlt hónapban naponta átlagosan nyolcvan ember dolgozott az építkezésen.

Közben megkezdődött a mobil gátelemelek Visegrádra szállítása és a próbatüzem, mely a gyakorlatban azt jelenti, hogy felszerelik a mobil elemeket a gát egy-egy szakaszán végighaladva a teljes nyomvonalon.

A szerelésbe bevonják a városüzemeltetési csoport munkatársait is begyakorlás céljából.

A kivágott fák pótlására faültetési terv készült. Mivel sem a gát nyomvonalán, sem pedig annak védőtávolságán belül nem lehet fa, ezért a város más területein ültetik majd el a facsometéket és cserjéket.

Eközben zajlik a háttérben a második ütem kiviteli terveinek engedélyezési eljárása, hogy a közbeszerzést mielőbb el lehessen kezdeni.

Az első ütemben végzett kiviteli munkák műszaki átadás-átvételének megkezdésére várhatóan november közepén kerül sor.

A hónap folyamán épül meg 940 méter hosszan a szivárgó.

Elvégzik a MOL kémlelőkutak fúrását, befejezik a parapetfal betonozását és az útpadka szegélykorrekcióját a hajóállomáson és a révnél.

Ezen kívül visszaállítják az elbontott közvilágítási oszlopokat, visszaépítik a járdát, elkészítik a csapadékvíz elvezető rendszert a Rév utca elején.

A résfalak és szádfalak találkozásánál úgynevezett jet grouting technikával (cementes injektálással) összekötik a különböző technológiával készült gátalap-szakaszokat. Elültetik a fákat és cserjéket, elvégzik a tereprendezést és a füvesítést.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZAG
KORMANYA

Europai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

AZ ÁPRILY-HÉT ZÁRÓESEMÉNYE
2015.11.15. 16 ÓRÁTÓL
A VISEGRÁDI MOZIBAN

BORDÁS JÓZSEF

VISEGRÁD HANGJAI

35 ÜTŐHANGSZERRE ÍRT KORTÁRS ZENEI MŰ ÉS VERSEK VISEGRÁDRÓL

LEMEZMEGMUTATÓ

Bordás József Visegrád Hangjai című lemezének bemutatóján nyilvános lemezhallgatással, videó installációkkal és dedikálással várunk minden kedves érdeklődőt a Visegrádi Moziba 2015. november 15-én vasárnap 16 órákkor.

A lemezen visegrádi polgárok mondanak verseket és a IV tételes mű is felcsendül.

Az eseményen megemlékezünk Magyar László költőről, akinek néhány verse a lemezen is megtalálható.

A hanglemez a helyszínen bevezető áron 1.000Ft-ért megvásárolható.

A BELÉPÉS INGYENES

